

76126

Kek Josef

Kratki

KATEKIZEM

v

vprašanjih in odgovorih

za

ljudske šole ljubljanske škofije.

V LJUBLJANI.

Natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki.

1886.

Z dovoljenjem prečastitega knezoškofijstva ljubljanskega.

76126

030054558

I. O veri.

Kaj se pravi krščansko-katoliško vérovati?

Krščansko-katoliško vérovati se pravi: za resnico imeti vse, kar je Bog razodel, in kar sveta katoliška cerkev zapoveduje vérovati, bodi si v sv. pismu zapisano, ali ne.

Ali je vera k zveličanju potrebna?

Vera je vsakemu človeku k zveličanju potrebna, ker „brez vere ni mogoče Bogu dopasti.“ Hebr. 11, 6. In Jezus pravi: „Kdor ne véruje, bo pogubljen.“ Mark. 16, 16.

Ali je k zveličanju zadosti, da katoliški kristijan le v srcu veruje, kar je Bog razodel?

K zveličanju ni zadosti, da katoliški kristijan le v srcu véruje, kar je Bog razodel; temuč mora tudi:

1) Svojo vero v delih kazati, to je, po veri živeti. „Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.“ Jak. 2, 26.

2) Kar v srcu veruje, če je treba, tudi očitno z besedo spoznati ali pričati. „Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor pa mene zataji pred ljudmi, tega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ Mat. 10, 32. 33.

Zakaj moramo vérovati, kar je Bog razodel?

Vérovati moramo, kar je Bog razodel, ker je Bog večna resnica in neskončna modrost, ktera ne more goljufati, in ne goljufana biti.

Od kod vemo, kar je Bog razodel?

Kar je Bog razodel, vemo nekoliko iz svetega pisma, nekoliko pa iz ustnega izročila svete katoliške cerkve.

Kaj je sveto pismo?

Sveto pismo so tiste bukve, ki so jih od svetega Duha navdihnjeni in razsvetljeni možje spisali in o katerih sveta katoliška cerkev trdi, da so jih taki navdihnjeni in razsvetljeni možje spisali.

Kaj je ustno ali besedno izročilo katoliške cerkve?

Ustno izročilo svete katoliške cerkve so tisti nauki, ki so jih aposteljni iz ust Jezusa Kristusa samega slišali, ali pa po navdihnjenju in razsvetljenju svetega Duha oznanovali, pa jih niso v svetem pismu zapisali.

Ktere resnice mora vsak človek, kedar k pameti pride, vedeti in verovati, če hoče zveličan biti?

Téh šest resnic mora védeti in vérovati:

1) *Da je en Bog.*

2) *Da je Bog pravičen sodnik, kateri dobro plačuje, hudo pa kaznuje.*

3) *Da so tri Božje osebe enega bitja in ene nature: Oče, Sin in sveti Duh.*

4) *Da se je Bog Sin, druga Božja oseba, za nas včlovečil, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal.*

5) *Da je človeška duša neumrjoča.*

6) *Da je milost Božja k zveličanju potrebna, in da človek brez milosti Božje nič zaslužnega za večno življenje ne more storiti.*

Kaj je vsakemu katoliškemu kristijanu znati zapovedano?

Vsakemu katoliškemu kristijanu je znati zapovedano: 1) apostoljsko vero; 2) Gospodovo molitev

ali očenaš; 3) deset Božjih in pet cerkvenih zapovedi; 4) sedem svetih zakramentov; 5) krščansko pravičnost.

Kje je to posebno zapopadeno, kar mora katoliški kristijan verovati?

Kar mora katoliški kristijan vérovati, je posebno zapopadeno v apostolski veri, ktera ima 12 členov ali delov, in se tako glasi:

1) *Vérujem v Boga, Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje.*

2) *In v Jezusa Kristusa, Sinú njegovega edinorojenega, Gospoda našega.*

3) *Kteri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device.*

4) *Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen.*

5) *Šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.*

6) *Šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega.*

7) *Od ondod bo prišel sodit žive in mrtve.*

8) *Verujem v svetega Duha.*

9) *Sveto katoliško cerkev; občestvo svetnikov.*

10) *Odpuščanje grehov.*

11) *Vstajenje mesá.*

12) *In večno življenje. Amen.*

Razlaganje apostolske vere.

I. Verujem v Boga, Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje.

a) O Bogu.

Ali je več Bogov?

Le en Bog je, kteri je sam od sebe neskončno popolno bitje.

Ktere so lastnosti Božje, ki nam jih je treba sosebno vedeti?

Lastnosti Božje, ki nam jih je treba sosebno vedeti, so te:

1) Bog je več en: je vselej bil, je in bo vselej. „Preden so gore postale, in je bila zemlja stvarjena in nje krog, si ti od vekomaj do vekomaj, o Bog!“ Ps. 89, 2.

2) Bog je zgolj duh: bitje, ki ima narpopolniji um in narboljšo voljo, telesa pa ne. „Bog je duh, in kteri ga molijo, ga morajo moliti v duhu in v resnici.“ Jan. 4, 24.

3) Bog je vsega v eden: vé vse, sedanje, pretečeno in prihodnje; tudi vé naše narskrivniši misli in želje; toraj mu nič ne moremo prikriti. „Vaši lasje na glavi so vsi šteti.“ Mat. 10, 30.

4) Bog je neskončno moder: stori vse iz narboljšega namena, in vselej izvoli nar pripravniše pripomočke, da svoj namen doseže. „Kako veličastna so tvoja dela, o Gospod! Vse si v modrosti naredil.“ Ps. 103, 24.

5) Bog je vsega mogočen: vstvaril je nebo in zemljo in vse, kar je; njemu ni nič nemogoče storiti. „Pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“ Luk. 1, 37.

6) Bog je vsega pričujoč: povsod je, v nebesih in na zemlji. „Se bo li kdo v skrivni kraj skril, da bi ga jaz ne videl? pravi Bog.“ Jer. 23, 24.

7) Bog je neskončno svet: hoče in ljubi vse dobro, in sovraži vse hudo. „Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum.“ Iz. 6, 3.

8) Bog je neskončno resničen in zvest: vse, kar reče, je res; in vse, kar obljubi ali zažuga, gotovo spolni. „Gospodova beseda je prava, in vsa njegova dela so v zvestobi.“ Ps. 32, 4.

9) Bog je nespremenljiv: je vekomaj ravno tisti. „Jaz sem Gospod in se ne spreminjam.“ Mal. 3, 6.

10) Bog je neskončno dobrotljiv: skrbi po očetovo za vse svoje stvari; vse dobro imamo

od njega. „Hvalite Gospoda, ker Gospod je dober.“
Ps. 134, 3.

11) Bog je neskončno usmiljen: nam odpušča naše grehe, ako se resnično poboljšamo. „Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen.“ Luk. 6, 36.

12) Bog je neskončno pravičen: vse dobro plačuje in vse hudo kaznuje, natanko, kakor si kdo zasluži. „Bog bo povrnil vsakemu po njegovih delih.“ Rim. 2, 6.

Koliko je Božjih oseb?

Tri Božje osebe so: Oče, Sin, in sveti Duh.

Kako se tri Božje osebe med seboj razločujejo?

Bog Oče je sam od sebe od vekomaj; Bog Sin je rojen od Boga Očeta od vekomaj; Bog sveti Duh izhaja od Boga Očeta in Boga Sina od vekomaj.

Ktera dela se vsaki osebi posebej prilastujejo?

Bogu Očetu se prilastuje stvarjenje, Bogu Sinu odrešenje, Bogu svetemu Duhu posvečenje.

Kako se imenujejo vse tri Božje osebe skupaj?

Vse tri Božje osebe skupaj se imenujejo presveta Trojica.

S čim spoznava katoliški kristijan presveto Trojico?

Katoliški kristijan spoznava presveto Trojico z znamenjem svetega križa, ker vsako téh tréh Božjih oseb imenuje, kedar se prekrižuje.

Kaj zraven tega katoliški kristijan še spoznava z znamenjem svetega križa?

Katoliški kristijan z znamenjem svetega križa tudi še spoznava, da je Jezus Kristus za nas na križu umrl in nas s svojo smrtjo odrešil.

b) O stvarjenju.

Kdo je vse vstvaril?

Bog je vstvaril nebo in zemljo in vse, kar je.

Kaj pomeni beseda vstvariti?

Beseda v s t v a r i t i pomeni: iz nič kaj narediti.

Kaj nam pripoveduje sveto pismo o stvarjenju svetá?

Sveto pismo nam o stvarjenju svetá pripoveduje to-le: V začetku je Bog vstvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila pusta in prazna; voda in temá ste jo pokrivali.

V koliko dnéh je Bog zemljo človeku za prebivanje vravnal?

Bog je zemljo v šestih dnéh človeku za prebivanje vravnal.

Prvi dan Bog reče: „Bodi svetloba!“ In bila je svetloba.

Drugi dan Bog reče: „Bodi nébez!“ In bil je nébez. Nekaj vode je šlo v oblake.

Tretji dan Bog reče: „Naj se steče voda v en kraj, in suha zemlja naj se prikaže!“ In bili so studenci, potoki, reke, jezera in morja, in prikazala se je suha zemlja. Tudi še Bog ukaže, da naj zemlja rodi travo, zelišča in drevesa, in zgodilo se je tako.

Četrty dan Bog reče: „Naj bodo luči na nebu, naj razsvetlujejo zemljo in naj vrsté noč in dan in letne čase!“ In bile so luči na nebu: solnce, luna in brez števila zvezd.

Peti dan Bog reče: „Naj bodo ribe v vodi in ptice pod nebom!“ In bile so.

Šesti dan Bog reče: „Naj rodi zemlja laznino, živino in zverino!“ In zgodilo se je. In poslednjič reče: „Naredimo človeka po svoji podobi, in naj gospoduje vsej zemlji!“ In človek je bil. In vse, kar je Bog naredil, je bilo prav dobro.

Sedmi dan je Bog počival, to je, nehal je stvariti, in je ta dan blagoslovil in posvetil.

Ktere so nar imenitniše stvari Božje?

Nar imenitniše stvari Božje so angelji in ljudjé.

Kaj so angelji?

Angelji so zgolj duhovi, kateri imajo um in voljo, telesa pa ne.

Zakaj je Bog angelje vstvaril?

Bog je angelje vstvaril, da bi ga spoznali, častili, ljubili, molili, mu služili, in ljudi varovali.

Kako pravimo angeljem, ki ljudi várujejo?

Angeljem, ki ljudi várujejo, pravimo angelji váruhi.

Kakošni so bili angelji precej po stvarjenji?

Dobri so bili, v milosti Božji, in v veliki popolnosti.

Ali so vsi angelji v milosti Božji ostali?

Veliko angeljev se je z napuhom zoper Boga pregrešilo in milost Božjo zgubilo.

Kako je Bog napuhnjene angelje kaznoval?

Napuhnjene angelje, ki jih imenujemo hudobne duhove, je Bog vekomaj zavrgel in v pekel pahnil.

Kako je Bog človeka vstvaril?

Bog je hotel, da iz prsti bodi teló. In bilo je. Pa živeló še ni. Tedaj je dušo vanj dihnil, in živel je prvi človek, Adam.

Kako je Bog drugega človeka vstvaril?

Ko je Adam trdno spal, je Bog hotel, da bodi iz njegovega rebra človeško truplo. Temu truplu je Bog dušo dal. In bil je drugi človek, Eva.

Iz česa je tedaj človek?

Človek je iz telesa in iz neumrjoče duše, ktera je po Božji podobi vstvarjena.

Zakaj je Bog človeka vstvaril?

Bog je človeka vstvaril, da bi ga spoznal, častil, ljubil, molil, mu služil in pokoren bil, in da bi bil večno zveličan.

Kje sta živela prva človeka?

Prva človeka sta živela v silno lepem in prijetnem kraju, kteremu se paradiž ali raj pravi. Imela sta vse potrebne reči, in prav dobro se jima je godilo.

Kakošno je bilo telo prvih človekov?

Telo prvih človekov je bilo zdravo, trdno in po posebni milosti Božji neumrjoče.

Kakošna je bila duša prvih človekov?

Um prvih človekov je bil razsvetljen, da sta lahko Boga prav spoznavala; volja je bila k dobremu nagnjena; bila sta nedolžna, in Bogu prijetna ali v milosti Božji.

Ali sta bila prva človeka zmirom Bogu pokorna?

Prva človeka Adam in Eva nista bila zmirom Bogu pokorna.

V kateri reči sta bila prva človeka Bogu nepokorna?

Zapeljana po hudobnem duhu v kačji podobi, sta jedla sad z drevesa, kterega jima je bil Bog prepovedal, in sta s tem grešila.

Kaj je greh prvima človekoma škodoval?

Greh je prvima človekoma veliko škodoval na duši in na telesu.

Kaj je greh prvima človekoma na telesu škodoval?

Po grehu je telo prvih človekov oslabelo in je postalo umrjoče.

Kaj je greh prvima človekoma na duši škodoval?

Po grehu je um prvih človekov otemnel, da Boga nista prav spoznala; volja je bila k hudemu nagnjena; zgubila sta nedolžnost in posvečujočo milost Božjo; Bogu sta bila zoperna, in zaslužila sta vekomaj zavržena biti.

Ali je ta greh samo našim prvim starišem škodoval?

Ta greh ni samo našim prvim starišem škodoval, ampak tudi nam, ki smo iz njih rodú; prinesel nam je časno in večno smrt, in še veliko družega hudega na duši in na telesu.

Kako se temu grehu pravi?

Temu grehu se pravi izvirni ali podédovani greh, ker iz prvega človeka v vse ljudi izvira, ali ker smo ga vsi od prvega človeka podedovali. „Po enem človeku je prišel greh na svet, in po grehu smrt; in tako je nad vse ljudi smrt prišla, ker so vsi v njem grešili.“ Rim. 5, 12.

Ali je Bog človeka zavoljo tega greha vekomaj zavrgel?

Bog človeka ni vekomaj zavrgel, temuč mu je oljubil Odrešenika, ki se mu tudi Mesija (Kristus, Maziljenec) pravi.

Ali je oljubljeni Odrešenik na svet prišel precej po grehu prvih starišev?

Obljubljeni Odrešenik je na svet prišel še le štiri tisoč let po grehu prvih starišev.

Ali je Bog med tem ljudi brez pomoči pustil?

Že prva človeka in pozneje več svetih mož je Bog sam podučeval, kakošen je, in kaj od nas hoče. Ti sveti možjé, ki jih očake imenujemo, so: Noe, Abraham, Izak, Jakob.

Po katerih svetih možeh je Bog podučeval Jakobove mlajše?

Jakobove mlajše — hebrejsko, izraelsko ali judovsko ljudstvo — je Bog podučeval po Mojzesu in družih prerokih.

S čim so preroki spričevali, da jih je Bog poslal?

Da jih je Bog poslal, so preroki spričevali s čudeži, to je, s takimi deli, ki jih nobeden ne more storiti, kakor sam Bog; in s prerokovanjem, to je z napovedovanjem takih prihodnjih reči, ki jih nobeden ne more vedeti, kakor sam Bog.

Kaj so preroki prerokovali o obljubljenem Odr.šeniku?

Preroki so prerokovali: da bo Odr.šenik iz Judovega rodú in iz Davidove hiše; da bo sveta devica njegova mati; da bode v Betlehemu rojen; da bo svet mož v puščavi ljudi k pokori in poboljšanju opominjal in jih tako na njegov prihod pripravljaj; da bo potem Odr.šenik sam očitno med ljudi stopil, jih učil in čudeže delal; da ga bodo hudobni Judje zavoljo njegovega uka sovražili, preganjali in poslednjič umorili; da pa ne bo v grobu ostal, ampak bo od mrtvih vstal; da se bo potem njegov uk po vsem svetu razširil, in se ohranil do konca svetá.

Zakaj je Bog toliko o Mesiju po prerokih napovedoval?

Zato je Bog po prerokih toliko o Mesiju napovedoval, da bi ga ljudjé, kedar bi prišel, mogli po teh znamenjih spoznati.

Kdaj je obljubljeni Odr.šenik na svet prišel?

Obljubljeni Odr.šenik je pred več kot osemnajst sto leti na svet prišel, in on je Jezus Kristus.

2. In v Jezusa Kristusa, Sinú njegovega edinorojenega, Gospoda našega.

Kdo je Jezus Kristus?

Jezus Kristus je: 1) edinorojeni Sin Boga Očeta; 2) Bog in človek skupaj; 3) naš Odrešenik in Zveličar; 4) naš Gospod, Učenik in Sodnik.

Zakaj se Jezus Kristus imenuje edinorojeni Sin Boga Očeta?

Jezus Kristus se imenuje edinorojeni Sin Boga Očeta, ker je on sam iz Boga Očeta od vekomaj rojen. „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinú; da, kdorkoli vanj véruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.“ Jan. 3, 16.

Zakaj pravimo, da je Jezus Kristus Bog in človek skupaj?

Jezus Kristus je Bog in človek skupaj, ker je Bog od vekomaj, in se je v času včlovečil. „V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda. In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala.“ Jan. 1, 1, 14.

Koliko nator ima tedaj Jezus Kristus?

Jezus Kristus ima dve natori, Božjo in človeško.

Koliko oseb ima tedaj Jezus Kristus?

Jezus ima eno Božjo osebo, s katero je človeško natoro zedinil.

Koliko volj ima Jezus Kristus?

Jezus ima dve volji, Božjo in človeško voljo ker ima Božjo in človeško natoro. „Oče, ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti“, je molil Jezus na Oljski gori. Mat. 26, 39.

Ali je Jezus Kristus nebeškemu Očetu v vsem enak?

Kakor Bog je Jezus Kristus nebeškemu Očetu v vsem enak. „Jaz in Oče sva eno.“ Jan. 10, 30. Kakor človek mu pa ni enak, ampak je manjši. „Oče je večji od mene.“ Jan. 14, 28.

Zakaj se je Sin Božji včlovečil?

Sin Božji se je včlovečil, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil greha in večnega pogubljenja, in nam večno zveličanje zadobil. Zato mu je ime Jezus (Odrešenik, Zveličar).

Kako je Jezus Kristus naš Gospod, Učenik in Sodnik?

Jezus Kristus je naš Gospod, Učenik in Sodnik, ker ima vso Božjo oblast v nebesih in na zemlji, in nas je učil nauke in zapovedi, po katerih nas bo sodil.

3. Kteri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device.

Ali ima Jezus očeta?

Kakor Bog ima Jezus očeta, namreč nebeškega Očeta; kakor človek pa nima očeta. Jožef je bil le rednik Jezusa Kristusa.

Ali ima Jezus mater?

Kakor Bog Jezus nima matere; kakor človek pa ima mater Marijo, presveto Devico, ktera ga je od svetega Duha spočela.

Zakaj se Marija Mati Božja imenuje?

Marija se imenuje Mati Božja, ker je mati Jezusa Kristusa, kteri je Bog in človek skupaj v eni Božji osebi.

Kaj uči sveta cerkev zavoljo te velike časti Marije Device?

Zavoljo te velike časti Marije Device uči sveta cerkev, da je bila Marija s posebno milostjo Božjo po zasluženju Jezusa Kristusa brez madeža izvirnega greha spočeta.

Kdo je Mariji oznanil, da bode Mati Jezusova?

Angelj Gabrijel, poslan od Boga v mesto Nazaret, je Devici Mariji oznanil, da bo mati Jezusova.

Kje je bil Jezus rojen?

Jezus je bil v Betlehemu v hlevu rojen.

Komu je bilo rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno?

Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo oznanjeno: 1) po angelju pastirjem; 2) po zvezdi Modrim v jutrov; deželi; 3) po Modrih kralju Herodu in pismarjem i 4) po Simeonu in Ani v tempeljnu lju lém.

Kaj se je zgodilo po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa?

Po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa se je to zgodilo:

1) Pastirji so prihiteli gledat, kar jim je bil angelj oznanil

2) Kristus je bil osmi dan po postavi obrezan in Jezus imenovan.

3) Modri iz Jutrove dežeze so ga prišli molit in so mu darovali zlatá, kadila in mire.

4) Jezus je grozovitnemu Herodu, kateri ga je hotel umoriti, v Egipt ubežal.

5) Od ondot je bil po Herodovi smrti v Nazaret nazaj pripeljan in v tem mestu zrejen.

Kaj imenitnega vemo o Jezusovi mladosti?

O Jezusovi mladosti to-le vemo:

1) Ko je bil Jezus 12 let star, je prišel s svojimi stariši v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku.

2) Jezus je v Jeruzalemu ostal; čez tri dni so ga pa stariši v tempeljnu našli, kjer je med učeniki sedel, jih poslušal in izpraševal tako, da so se vsi čudili njegovemu umu in njegovim odgovorom.

3) Jezus se je zopet v Nazaret vrnil in je ondi ostal.

4) Bil je pokoren svojim starišem.

5) Rastel je v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.

Kaj posebnega se je zgodilo, preden je Jezus začel učiti?

Preden je Jezus začel učiti, se je to zgodilo:

1) Sv. Janez Krstnik je pričal, da je Jezus iagnje Božje, katero odjemlje grehe svetá.

2) Jezus se je dal sv. Janezu krstiti v reki Jordanu.

3) Sveti Duh se je prikazal v golobji podobi nad Jezusom.

4) Bog Oče se je oglasil, rekoč: „*Ta je moj ljubeznjivi Sin, nad katerim imam dopadajenje.*“

5) Jezusa je sveti Duh v puščavo peljal, in ko se je 40 dni in 40 noči postil, ga je hudobni duh skušal, in potem so mu angelji stregli.

Kaj posebnega se je zgodilo potem, ko je bil Jezus začel učiti?

Potem, ko je bil Jezus začel učiti, se je posebno to zgodilo:

1) Jezus je po svoji domači deželi hodil od kraja do kraja.

2) Privzel si je učencev, izmed katerih je izvolil 12 aposteljnov.

3) Oznanoval je svoj Božji nauk: razodeval je vesele resnice, ki smo jih dolžni verovati, in učil je lepe čednosti, ki smo jih dolžni v dejanju spolnovati.

4) Svaril je nevero in pregrehe, in razdeval zmote Judov, pismarjev in farizejev.

5) Potrjeval je svoj nauk z besedami svetega pisma, s čudeži in z lastnimi zgledi.

6) Prerokoval je prihodnje reči.

7) Povsod je dobrote skazoval.

Kakšne čudeže je Jezus delal?

Jezus je v Kani Galilejski vodo v vino spremenil, dvakrat z malo hlebi in ribami več tisoč ljudi nasitil, vetru in morju zapovedal, po morju hodil kakor po suhem.

Kakošne čuleže je Jezus sosebno nad ljudmi delal?

Jezus je dajal slepim, da so videli; gluhim, da so slišali; mutastim, da so govorili; hromim, da so

hodili; gobove je očičševal; vsakoršne bolnike, tudi take, ki so bili daleč od njega, je ozdravljaj; hudobne duhove je izganjal, in mrtve oživljaj (Jajrovo hčer, mladenča v Najmu, Lazarja, ki je že štiri dni v grobu ležaj.)

Kako je Jezus čudeže delaj?

Le pogledaj. rekel, hotel je, in čudež se je zgodil.

Ktere prihodnje reči je Jezus prerokoval?

Jezus je prerokoval, da bo veliko trpel, na križu umrl in tretji dan od mrtvih vstal; aposteljnóm je prerokoval, kako se jim bo po njegovi smrti hudo godilo, da ga bo Juda izdal, Peter zatajil, da jim bo svetega Duhá poslal; prerokoval je, da bosta mesto Jeruzalem in tempelj razdjana, da se bo njegov uk povsod razširil in ohranil do konca svetá. In ta prerokovanja so se natanko spolnila ali se še spolnujejo.

Ali so vsi vérovali v Jezusa?

Veliko jih je vérovalo v Jezusa; véliki judovski duhovni, pismarji in farizeji so ga pa sovražili za voljo njegovega uka, in so ga iskali umoriti.

4. Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen.

Ali je zamogel Jezus trpeti?

Jezus je zamogel trpeti, ker je bil Bog in človek skupaj, in je tudi trpel na duši in na telesu. Na duši je trpel veliko britkost in žalost, na telesu pa veliko rev in težav, veliko tepenja in ran, ker je bil bičan, s trnjem kronan in križan.

Kdo je Jezusa sovražnikom izdal?

Juda Iškarijot, izmed dvanajst aposteljnóv, je Jezusa za trideset srebrnikov sovražnikom izdal.

Kaj je Jezus še pred svojim trpljenjem tisti večer storil?

Jezus je še pred svojim trpljenjem tisti večer z aposteljni velikonočno jagnje jedel, jim noge umival, in zakrament svetega rešnjega Telesa postavil.

Kam je šel Jezus po zadnji večerji s svojimi oposteljni?

Po zadnji večerji je šel Jezus s svojimi aposteljni na Oljsko goro, in je ondi trpel veliko žalost in smrtne težave, ter molil, rekoč: „Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; pa ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti hočeš!“

Kaj se je zgodilo, ko je bil Jezus odmolil?

Ko je bil Jezus odmolil, ga je angelj iz nebes potrdil, in je z aposteljni šel izdajalcu naproti. Briči in vojščaki so Jezusa prijeli, zvezali, reljali k Anu in Kajfu, drugi dan pa k rimskemu oblastniku Ponciju Pilatu; iz same nevoščljivosti in sovraštva so ga krivo tožili in kričali, da mora križan biti. In Pilat je iz strahú pred Judi nedolžnega Jezusa v smrt na križu obsodil.

Kje je bil Jezus križan?

Jezus Kristus je bil na gori Kalvariji blizo mesta Jeruzalema križan, in je na križu umrl.

Kaj se je godilo, ko je Jezus na križu visel?

1) Jezus je za svoje sovražnike molil: „Oče! odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo!“

2) Skesanega razbojnika je potolažil, rekoč: „Resnično, ti povem, danes boš z menoj v rajú!“

3) Svojo mater je izročil Janezu, rekoč Mariji: „Žena! glej, tvoj sin!“ In Janezu: „Glej, tvoja mati!“

4) Opoldne je solnce otemnelo, in tema je bila po vsej zemlji do treh popoldne, in tedaj je naznanil Jezus svoje trpljenje in zapuščenost, rekoč: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil!“

5) Prevelicega trpljenja žejen, je rekel: „*Žejen sem!*“ in so mu dali jesiha.

6) Rekel je: „*Dopolnjeno je!*“

7) Zavpil je z velikim glasom: „*Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!*“ In ko je bil to izrekel, je glavo nagnil in umrl.

Kaj se je godilo ob Jezusovi smrti?

Zagrinjalo v tempeljnu se je pretrgalo od vrha do tál; zemlja se je tresla, skale so pokale, grobi so se odpirali; stotnik in kateri so ž njim Jezusa varovali, so se silno bali in so rekli: „*Resnično, ta je bil Božji Sin!*“ Vsi pa, ki so to videli, so se na prsi trkali in se trepetáje vrnili. (Mat. 27, 54.)

Kdo je pokopal telo Jezusovo?

Jožef Arimatejec in Nikodem sta pokopala Jezusovo telo v nov, v skalo vsekan grob, kamor še nikdo ni bil položen. x

5. Šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.

Kam je šla duša Jezusova, ko se je bila od telesa ločila?

Ko se je bila duša Jezusova od telesa ločila, je šla pred pekel oznanit odrešenje pravičnim, ki so ga ondi mirno in brez trpljenja čakali.

Kdaj je Jezus od mrtvih vstal?

Jezus je tretji dan po svoji smrti iz lastne moči, neumrjoč in čistitljiv, kakor premagalec smrti in hudobnega duha, od mrtvih vstal.

Zakaj je Jezus Kristus od mrtvih vstal?

Jezus Kristus je od mrtvih vstal:

1) Da je spolnil sveto pismo in svoje lastno prerokovanje. „*Moje duše ne boš pustil v peklu, in ne boš pripustil svojemu Svetemu videti trohnobe.*“ Ps. 15, 10. „*Jezus jim je rekel: Poderite ta tempelj, in v*

reh dnéh ga bom postavil. On pa je govoril o temeljnu srojega telesa.“ Jan. 2, 19. 21.

2) Da je svet prepričal, da je resnico učil in da ga je res Bog poslal. Jezus je rekel hudobnim farizejem, da se jim bode dalo znamenje Jona preroka. „Zakaj, kakor je bil Jona v trebuhu morskega soma tri dni in tri noči, ravno tako bo Sin človekov v srcu zemlje tri dni in tri noči.“ Mat. 12, 40.

3) Da je naše upanje potrdil in nam prihodnje vstajenje zagotovil. Jezus sam pravi: „Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, akoravno umrje.“ Jan. 11, 25.

Kako je Jezus aposteljne in učence prepričal, da je res od mrtvih vstal?

Jezus se je prikazal pobožnim ženam. Magdalen, Petru, dvema učencema, ki sta šla v Emavs, in večkrat zbranim učencem; je vpričo njih jedel in se jim dal dotakniti; enkrat se je več kot pet sto učencem na gori prikazal, in jih je s tem popolnoma prepričal, da je res od mrtvih vstal. Tudi Jezusovi sovražniki so njegovo vstajenje zvédeli po vojaki, ki so grob varovali.

6. Šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega.

Kdaj je šel Jezus v nebesa?

Jezus je šel štirideseti dan po svojem vstajenju vpričo svojih učencev na Oljski gori iz lastne moči v nebesa.

Kaj se pravi: Jezus sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega?

To se pravi: Jezus ima vso Očetovo čast in oblast v nebesih in na zemlji.

7. Od ondod bo prišel sodit žive in mrtve.

Ali bo Jezus še kdaj prišel?

Jezus sam je rekel in dva angelja sta pričala

pri njegovem vnebohodu, da bo še prišel konec sveta z veliko močjo in častjo v oblakih neba, zato, da bo sodil vse ljudi, žive in mrtve, to je, dobre in hudobne, in da bo vsakemu povrnil po njegovih délih. „Videli bodo Sinú človekovega priti v oblakih nebá z veliko močjo in veličastvom.“ Mat. 24. 30. „Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehern v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro, ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

8. Vêrujem v svetega Duhá.

Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je tretja Božja oseba; on je pravi Bog.

Êaj moramo vérovati o sv. Duhu?

O svetem Duhu moramo vérovati:

1) Da sveti Duh izhaja od Boga Očeta in Boga Sina od vekomaj. „Kadar pa pride Tolažnik, ktereга vam bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, kateri od Očeta izhaja, on bo pričeval o meni.“ Jan. 15, 26.

2) Da nas sveti Duh posvečuje. „Ne iz dél pravičnosti, ktera smo mi storili, ampak po svojem usmiljenju nas je zveličal v kopeli prerodenja in ponovljenja svetega Duha.“ Tit. 3, 5.

Kje nas sveti Duh posvečuje?

Sveti Duh nas posvečuje: 1) Pri svetem krstu. 2) V zakramentu svete pokore. 3) Kolikorkrat druge svete zakramente vredno prejemamo.

Kako nas sveti Duh posvečuje?

Sveti Duh nas posvečuje, ker v nas vlije posvečujočo milost, in nas stori Božje otroke, ali pa posvečujočo milost v nas pomnoži. Zraven tega pa še tudi naš um razsvetljuje, nas uči in nagiba po Božji volji ravnati, in nam deli svoje darove. „Da-

rovi so mnogoteri, Duh je pa eden. Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehernemu, kakor hoče.“ 1. Kor. 12, 4. 11.

Kteri so darovi svetega Duha?

Darovi svetega Duha so ti: 1) dar modrosti, 2) dar umnosti, 3) dar svéta, 4) dar moči, 5) dar učenosti, 6) dar pobožnosti, 7) dar strahú Božjega.

9. Sveto katoliško cerkev; občestvo svetnikov.

Kaj je sveta katoliška cerkev?

Sveta katoliška cerkev je vidna družba vseh pravovernih kristijanov pod vidnim poglavarjem, rimskim papežem, kateri ene nauke vérujejo, in ene zakramente prejemajo.

Kdo je nevidni poglavar svete cerkve?

Nevidni poglavar svete cerkve je Jezus Kristus, ker je njen začetnik, in ker je obljubil, pri njej biti vse dni do konca svetá.

Komu je Jezus izročil vladanje svoje cerkve?

Jezus je aposteljnóm in njih naslednikom vladanje svoje cerkve izročil, ker jim je rekel: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem.“ Jan. 20, 21. „Resnično, vam povem, karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ Mat. 18, 18

Kterega izmed aposteljnov je Jezus postavil vidnega poglavarja svoji cerkvi?

Jezus je vidnega poglavarja svoji cerkvi postavil aposteljna Petra, kterega naslednik je rimski papež. „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklena vrata je ne bodo zmagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva;

in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ Mat. 16, 18. 19. „*Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal kakor pšenico. Jaz pa sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekđaj spreobrnil, potrdi svoje brate.*“ Luk. 22, 31. 32. „*Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.*“ Jan. 21, 16. 17.

Če nad Jezusovim ukom dvomi ali prepiri vstanejo, komu jih gre razsoditi?

Če nad Jezusovim ukom dvomi ali prepiri vstanejo, jih gre razsoditi papežu in škofom skupno, ali pa papežu samemu.

Ali se morejo škofje z rimskim papežem v Jezusovem uku zmotiti?

Škofje z rimskim papežem se ne morejo v Jezusovem uku zmotiti, ker je Jezus apostelnom in njih naslednikom obljubil, da bo pri njih vse dni do konca svetá, in da jim bo sv. Duhá poslal, kateri jih bo vso resnico učil, in bo pri njih ostal vekomaj.

Po katerih znamenjih se spozna prava Jezusova cerkev?

Prava Jezusova cerkev se spozná po štirih znamenjih, in ta so: 1) da je edina, 2) sveta, 3) katoliška ali vesoljna, 4) apostolska.

Kako je prava cerkev edina?

Prava cerkev je edina, ker ima 1) enega poglavarja, 2) eno vero, 3) ene zakramente. „*En Gospod (je), ena vera, en krst.*“ Ef. 4, 5.

Kako je prava cerkev sveta?

Prava cerkev je sveta: 1) ker je njen začetnik Jezus Kristus svet; 2) ker je njen nauk svet; 3) ker ima svete zakramente; 4) ker svoje verne k svetosti napeljuje; 5) ker so zmiraj svetniki v njej.

„Po njem, ki vas je poklical in je svet, tudi vi v vsem svojem obnašanju sveti bodite.“ 1. Petr. 1, 15.

Kako je prava cerkev katoliška ali vesoljna?

Prava cerkev je katoliška ali vesoljna, ker jo je Jezus Kristus za vse ljudi, za vse čase in za vse kraje postavil. „Pojdite in učite vse narode. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ Mat. 28, 19. 20.

Kako je prava cerkev apostoljska?

Prava cerkev je apostoljska: 1) ker véruje in uči, kar so aposteljni vérovali in učili; 2) ker so njeni škofje pooblašteni nasledniki aposteljnove. „Vzidani ste na stalo aposteljnove in prerokove, in poglobilni vógelni kamen je sam Kristus Jezus.“ Ef. 2, 20.

Ktera cerkev ima vsa ta znamenja, da je prava?

Le sama katoliška cerkev ima vsa ta znamenja; toraj je le naša cerkev prava Jezusova cerkev; vse druge nimajo teh znamenj, so se pozneje začele, so pravo vero pokazile.

Kako se še drugač imenuje prava cerkev?

Prava cerkev se tudi rimska imenuje ker je rimski papež njen vidni poglavar in srednik cerkvene edinosti.

V kakošni zvezi smo si verni na zemlji, duše v vicah in svetniki v nebesih?

Verni na zemlji, duše v vicah in svetniki v nebesih smo si med seboj v zvezi, kakor udje enega telesa. „Kakor imamo v enem telesu veliko udov, vsi udje pa nimajo ravno tistega opravila; tako nas je veliko eno telo v Kristusu, sleherni pa smo eden drugzega udje.“ Rim. 12, 4. 5.

Kako se imenuje ta zveza?

Ta zveza se imenuje občestvo svetnikov.

Zakaj se imenuje ta zveza občestvo?

Ta zveza se imenuje občestvo, ker se vsi njeni udje duhovnih dobrot vdeležujejo.

Zakaj se ta zveza imenuje občestvo svetnikov?

Ta zveza se imenuje občestvo svetnikov, ker so vsi njeni udje v zakramentu svetega krsta posvečeni in k svetosti poklicani, in so jo svetniki v nebesih že dosegli, duše v vicah jo bodo pa gotovo dosegle.

Ktere so duhovne dobrote, ki se jih občestvo svetnikov vdeležuje?

Duhovne dobrote, ki se jih občestvo svetnikov vdeležuje, so: 1) Jezusov uk, 2) sveti zakramenti, 3) daritev sv. maše, 4) molitev, 5) dobra dela in zasluženje vernih kristijanov in svetnikov.

Kako smo verni na zemlji v zvezi med seboj?

Verni na zemlji smo si tako v zvezi, da molimo eden za drugega in si z družimi dobrimi déli pomagamo. „Molite eden za drugega, da boste ohranjeni; veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega.“ Jak. 5, 16.

Kako smo verni na zemlji v zvezi z dušami v vicah?

Verni na zemlji smo z dušami v vicah tako v zvezi, da mi za duše v vicah Boga prosimo, in jim z molitvijo, z dobrimi déli in posebno z daritvijo svete maše pomagamo, duše v vicah pa za verne na zemlji Boga prosijo. „Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.“ 2. Mak. 12, 46.

Kako smo verni na zemlji v zvezi s svetniki v nebesih?

Verni na zemlji smo s svetniki v nebesih tako v zvezi, da svetnike v nebesih častimo in na pomoč kličemo, svetniki v nebesih pa za nas na zemlji Boga prosijo. „Ljubezen nikoli ne mine.“ 1. Kor. 13, 8.

10. Odpuščanje grehov.

*Kaj nas uči člen apostoljske vere: **Odpuščanje grehov?***

Ta člen apostoljske vere nas uči, da je Jezus Kristus svoji cerkvi dal oblast, grehe odpuščati.

Kdo ima v pravi cerkvi oblast grehe odpuščati?

Škofje in mašniki imajo v pravi cerkvi oblast grehe odpuščati.

Kje se grehi odpuščajo?

Grehi se odpuščajo v zakramentu svetega krsta in v zakramentu svete pokore.

Kteri grehi se odpuščajo pri svetem krstu?

Pri svetem krstu se odpuščajo izvirni grehi in vsi pred svetim krstom storjeni grehi.

Kteri grehi se odpuščajo pri sveti pokori?

Pri sveti pokori se odpuščajo vsi po svetem krstu storjeni grehi.

11. 12. Vstajenje mesa. In večno življenje. Amen.

Kaj nas je učil Jezus o stanu človekovem po smrti?

Jezus nas je učil o človekovem stanu po smrti: 1) Da je človeška duša neumrjoča. 2) Da je precej po smrti vsak človek posebej sojen. 3) Da duše tistih ljudi, ki v milosti Božji umrjô, pa vendar niso še popolnoma čiste, v vice pridejo. 4) Da duše

pravičnih, ki so popolnoma čiste, v nebesa pridejo. 5) Da so duše grešnikov, kateri v smrtnem grehu umrjô, v pekel obsojene. 6) Da se bodo sodnji dan trupla vseh mrtvih zopet z dušami sklenila in bodo iz zemlje vstala. 7) Da bo potem splošna ali poslednja sodba, po kateri bodo pravični vekomaj v nebesih plačevani, grešniki pa v peklu vekomaj kaznovani.

Kaj pomeni beseda Amen?

Beseda Amen pomeni: Resnično je — vse to trdno verujem.

II. O krščanskem upanju.

Kaj se pravi krščansko upati?

Krščansko upati se pravi: Od Boga za trdno pričakovati, kar nam je zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa obljubil.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo večno življenje, to je, večno zveličanje, in vse pomočke, ki jih k zveličanju potrebujemo.

Zakaj upamo v Boga?

V Boga upamo, ker je vsegamogočen, zvest v svojih obljubah, neskončno dobrotljiv in usmiljen, toraj more in hoče spolniti vse, kar je obljubil.

Ali je krščansko upanje potrebno?

Krščansko upanje je tako potrebno, da brez njega ni mogoče Bogu dopasti. „Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje.“ 1. Kor. 13, 13.

S čim krščansko upanje narbolj skazujemo?

Krščansko upanje narbolj skazujemo z molitvijo.

Kaj je molitev?

Molitev je povzdigovanje duhá k Bogu.

Zakaj molimo?

Zato molimo, da Boga svojega narvikšega Gospoda častimo, za prejete dobrote hvalimo, in prosimo potrebnih dobrot, posebno, da bi nam grehe odpustil.

Kolikerna je toraj molitev?

Molitev je četverna: častilna, hvalilna, prosilna in spravna.

Na koliko načinov molimo?

Molimo ali samo znotranje, ali pa ob enem tudi zunanje.

Kdaj molimo znotranje?

Znotranje molimo, kedar samo misli in želje k Bogu povzdigujemo, pa jih z besedo ne izrekujemo.

Kdaj molimo zunanje?

Zunanje molimo, kedar misli in želje k Bogu povzdigujemo in ob enem tudi z besedo izrekujemo.

Kaj moramo misliti in želeti, kedar molitev z besedo izrekujemo?

Kedar molimo, moramo ravno to misliti in želeti, kar z besedo govorim. Same besede pri Bogu nič ne veljajo. „*To ljudstvo me časti z ustnicami, njih srce je pa daleč od mene*“, je očital Jezus Judom. Mat. 15, 8.

Ali je z besedo moliti dobro in potrebno?

Z besedo moliti je dobro in potrebno, ker tako vnemamo k pobožnosti sami sebe in druge, ki nas vidijo ali slišijo.

Ali smo dolžni moliti?

Dolžni smo moliti, ker dolžni smo Bogu skazovati največjo čast, živo zaupanje in prisrčno hvaležnost, kar se zgodi z molitvijo; in ker nam je Jezus moliti zapovedal, in je tudi sam neprenehoma molil. „*Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.*“ Mat. 4, 10. „*Prositate, in se vam bo dalo.*“ Mat. 7, 7.

Kakošna mora biti molitev, da bo Bogu prijetna in nam pomagljiva?

Molitev mora biti:

1) *Pobožna*, to je, pri molitvi moramo vselej v Boga in v to misliti, kar govorimo. „*Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in v resnici moliti.*“ Jan. 4, 24.

2) *Srčna*, to je, v srcu moramo čutiti, kar z besedo izrekujemo.

3) *Resnična*, to je, tudi sami si moramo v resnici prizadevati za to, česar Boga prosimo.

4) *Ponižna*, to je, prepričani bodimo, da smo zlasti zavoljo svojih grehov pred Bogom vsi nevedni in da nam Bog le iz samega usmiljenja dobrote skazuje. „*Molitev ponižnega človeka oblake predere.*“ Sir. 35, 21.

5) *Skesana*, to je, pravo žalost moramo nad svojimi grehi imeti, in trdno skleniti svoje življenje poboljšati. — Očitni grešnik je trkal na prsi, rekoč: „*Bog, bodi milostljiv meni grešniku!*“ In šel je opravičen domu, prevze^tni farizej pa ne. Luk. 18.

6) *V Jezusovem imenu*, to je, le v Jezusovo neskončno zasluženje moramo zaupati, ne pa v svoja lastna dobra dela. „*Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.*“ Jan. 16, 23.

7) *Stanovitna*, to je, ne smemo jenjati moliti, če tudi nismo precej uslišani. „*Vse, karkoli prosite v molitvi, ako verujete, boste prejeli.*“ Mat. 21, 22.

8) *Vdana v Božjo voljo*, to je, Bogu moramo prepustiti, da nas po svoji previdnosti ali usliši,

ali pa ne. „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; pa vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“ Mat. 26, 39.

9) Iz dobrega namena, zato, da Boga častimo, ne pa, da bi nas ljudje hvalili. „Kedar molite, ne bodite kakor hinavci, kateri rabi v shodnicah in na voglih potov stojé in molijo, da bi jih ljudje videli. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kedar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Boga na skrivnem; in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povrnil.“ Mat. 6, 5. 6.

^{11/8)} Kaj nam pomaga dobra molitev?

Dobra molitev stori: 1) Da dosežemo, kar Boga prosimo, ako je v naše zveličanje. „Prositate, in se vam bo dalo. Zakaj sleherni, kateri prosi, prejme.“ Mat. 7, 7. 8.

2) Da smo v nadlogah potolaženi. „Če je kdo med vami žalosten, naj moli.“ Jak. 5, 13.

3) Da smo v skušnjavah potrjeni ter jih ložej premagamo. „Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo.“ Mark. 14, 38.

4) Da smo čedalje boljši in pobožniši, in Bogu prijetniši. „Vaš Oče z nebes bo dal dobrega duha tem, kateri ga prosijo.“ Luk. 11, 13. To nam spričuje življenje Marije prečiste Device, aposteljnov in vseh svetnikov.

Kje najdemo ob kratkem, kar nam je treba moliti?

Za kar nam je treba moliti, najdemo ob kratkem v očenašu ali v Gospodovi molitvi.

Zakaj se ta molitev imenuje očenaš?

Ta molitev se imenuje očenaš, ker se s téma besedama pričinja.

Zakaj se ta molitev imenuje Gospodova molitev?

Ta molitev se imenuje Gospodova molitev, ker jo je učil naš Gospod Jezus Kristus.

Kdaj je Jezus Kristus učil moliti?

Učenci so Jezusa prosili, rekoč: „Uči nas moliti,“ in Jezus jim je odgovoril: Tako-le molite: „Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bōdi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo; zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji; daj nam danes naš vsakdanji kruh; in odpusti nam naše dolgē, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; in nas ne vpelji v skušnjava; temuč reši nas hudega Amen.“

Koliko delov ima očenaš?

Očenaš ima ogovor in sedem prošenj.

Ktere besede se imenujejo ogovor?

Ogovor se imenujejo besede: Oče naš, kateri si v nebesih.

Koga ogovarjamo s temi besedami?

S temi besedami ogovarjamo Boga, ki je naš Oče.

Zakaj pravimo Bogu Oče?

Bogu pravimo Oče, ker nas je po svoji podobi vstvaril, in po očetovo za nas skrbi. „Ali ni en Oče nas vseh? Ali nas ni en Bog vstvaril?“ Mat. 2, 10. „Vso svojo skrb zvrnite nanj, ker njemu je skrb za vas.“ 1. Pet. 5, 7.

Zakaj posebej kristijani pravimo Bogu naš Oče?

Bogu pravimo naš Oče, ker nam je pri svetem krstu po svetem Duhu dodelil, da smo njegovi otroci, njegovi déleži in bratje med seboj. „Prejeli ste Duhá posinovljenih otrok, v katere n kličemo: Aba (Oče)! Ako (smo) pa otroci, (smo) tudi deleži, in sicer deleži Božji, sodeleži pa Kristusovi.“ Rim. 8, 15. 18.

Zakaj pravimo: Kteri si v nebesih?

„Kteri si v nebesih“ pravimo zato, ker Bog, dasiravno je povsod pričujoč, vendar posebno v nebesih

15/89
prebiva, kjer se svojim izvoljenim z obličja v obličje kaže in uživati daje.

Kaj prosimo v prvi prošnji: Posvečeno bodi tvoje ime?

am
V prvi prošnji prosimo: 1) Da bi vsi ljudje na zemlji Boga prav spoznali in častili. 2) Da bi se neverniki, krivoverci in grešniki k Bogu spreobrnili in resnično spokorili.

Kaj prosimo v drugi prošnji: Pridi k nam tvoje kraljestvo?

V drugi prošnji prosimo: 1) Da bi Bog svoje kraljestvo, to je, svojo cerkev in pravo vero razširjal in utrjeval, kraljestvo hudobnega duha pa, to je, pregrehe, nevero in zmote razdeval. 2) Da bi Bog vero, upanje in ljubezen v nas obudil, in te čednosti v nas množil. 3) Da bi nam po tem življenju nebesa dodelil.

Kaj prosimo v tretji prošnji: Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji?

V tretji prošnji prosimo, da bi nam Bog milost dal, 1) njegovo sveto voljo vselej in povsod tako zvesto spolnovati, kakor jo angelji in svetniki v nebesih spolnujejo, in 2) v Božjo voljo vselej popolnoma vdati se.

Kaj prosimo v četrti prošnji: Daj nam danes naš vsakdanji kruh?

18/89
V četrti prošnji prosimo: 1) Da bi nam Bog dal vsega, česar nam je za telesno in dušno življenje treba. 2) Da bi Bog draginjo in lakoto dobrotljivo od nas odvinil, in pa greh, kateri večkrat take nesreče za sabo vodi.

Kaj prosimo v peti prošnji: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom?

V peti prošnji prosimo, da bi nam Bog grehe odpustil ravno tako, kakor tudi mi iz srca odpuščamo vsem, kateri so nas razžalili.

Kaj prosimo v šesti prošnji: In nas ne vpelji v skušnjavao?

V šesti prošnji prosimo: 1) Da bi Bog od nas odvrnil skušnjavae ali vse to, kar nas v greh nape-ljuje. 2) Da bi nam Bog v skušnjavah moč dal, se jim ustaviti in jih premagati.

Kdo nas skuša ali v greh napeljuje?

Skušá nas:

1) Naše mesó, to je, naše hudo nagnjenje in poželenje. „Vsak je skušan, kadar je od svojega po-želenja vlečen in vabljen.“ Jak. 1, 14.

2) Svet, to je, hudobni ljudje s pregrešnim govorjenjem in življenjem, bogastvo, nečimurna čast in druge posvetne reči. „Vse, kar je na svetu, je pože-lenje mesá, in poželenje oči, in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz svetá. In svet prejde in njegovo poželenje. Kdor pa stori voljo Božjo, ostane vekomaj.“ 1. Jan. 2, 16. 17.

3) Hudobni duh, ki nam pamet slepi, vero slabi in prelomnikom Božjih zapoved veselje in srečo obéta. „Bodite trezni in čujte; ker hudoba, vaš zopernik, hodi okoli kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požrl.“ 1. Pet. 5, 8.

Ali tudi Bog koga skuša?

Tudi Bog skuša pravične in svete z boleznijo, z revščino in z drugimi nadlogami, pa le zato, da se njih svetost lepše pokaže, in da imajo večje zasluženje. „Blagor človeku, kateri pretrpi skušnjavao; ker skušen bo prejel krono življenja, ki jo je Bog obljubil tistim, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12. „Ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je skušnjava skusila.“ Tob. 12, 13. 2 2/89

Kaj prosimo v sedmi prošnji: Temuč reši nas hudega?

V sedmi prošnji prosimo: 1) Da bi nas Bog zlasti hudega na duši, to je, greha rešil, in nas obvaroval večnih in časnih kazni. 2) Da bi nas Bog

rešil tudi časnih nadlog in težav, ako niso k našemu zveličanju. 3) Da bi nam milost dodelil, voljno in stanovitno trpeti vse nadloge in težave, ki nam jih pošilja. „*Lončarsko posodo poskusi peč, pravične ljudi pa skušnjava britkosti.*“ Sir. 27, 6.

Kaj pomeni beseda Amen?

Beseda *Amen* pomeni: Zgôdi se, ali, zgodilo se bo, kar prosimo.

Ktero molitev večidel Očenašu pridevamo?

Očenašu večidel pridevamo češčenasimarijo ali molitev, s katero zlasti presveto Devico Marijo, Mater Božjo, častimo in na pomoč kličemo, rekoč:

Češčena si, Marija, milosti polna, Gospod je s teboj. Blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in našo smrtno uro. Amen.

Koliko delov ima češčenasimarija?

Češčenasimarija ima tri dele: 1) Pozdravljenje velicega angelja G a b r i j e l a, ki je Mariji oznanil, da bo mati Jezusova; 2) pozdravljenje tete E l i z a b e t e, ki jo je Marija obiskala; in 3) besede, ki jih je sv. cerkev pristavila.

Kdaj zlasti časti cerkev Mater Božjo z angeljevim češččenjem?

Cerkev zlasti časti Mater Božjo z angeljevim češččenjem, kadar zjutraj, opoldne in zvečer k molitvi zvoni.

Česa se nam je o tem zvonenji še posebno spominjati?

O tem zvonenji se moramo posebno hvaležno in pobožno spominjati, da se je Sin Božji včlovečil.

Kaj molimo, kadar zvoni angeljevo češččenje?

Kadar zvoni angeljevo češččenje, molimo:

1) Angelj Gospodov je oznanil Mariji, in spočela je od svetega Duhá. Češčena si Marija i. t. d.

2) Glej, dekla Gospodova sem, zgôdi se mi po tvoji besedi. Češčena si Marija i. t. d.

3) In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala. Češčena si Marija i. t. d.

Zvečer se še moli 1 očenaš in 1 češčenasimarija za duše v vicah.

Čemu je katoliška cerkev sveti rožni venec vpeljala?

Katoliška cerkev je sveti rožni venec vpeljala:

1) Da bi se večkrat spominjali nar imenitniših skrivnosti našega odrešenja, namreč: Jezusovega včlovečenja, trpljenja in vstajenja; in 2) da bi tudi prečisto Devico Marijo vredno častili.

Koliko delov ima sveti rožni venec?

Sveti rožni venec ima tri dele: Veseli, žalostni in častitljivi del.

I. Veseli del.

Po veri se molijo tri češčenasimarije in se zvrstoma pristavlja: 1) Kteri nam oživi pravo vero; 2) kteri nam daj trdno upanje; 3) kteri nam užgi prisrčno ljubezen.

- 1) *Kterega si Devica od svetega Duhá spočela.*
- 2) *Kterega si Devica v obiskanji Elizabete nosila.*
- 3) *Kterega si Devica rodila.*
- 4) *Kterega si Devica v tempeljnu darovala.*
- 5) *Kterega si Devica v tempeljnu našla.*

II. Žalostni del.

Po veri se molijo tri češčenasimarije in se pristavlja po vrsti: 1) Kteri nam potrdi spomin; 2) kteri nam razsvetli pamet; 3) kteri nam oméči voljo.

- 1) *Kteri je za nas krvav pot potil.*
- 2) *Kteri je za nas bičan bil.*
- 3) *Kteri je za nas s trnjem kronan bil.*
- 4) *Kteri je za nas težki križ nesel.*
- 5) *Kteri je za nas križan bil.*

III. Častitljivi del.

Po veri se pri treh češčenasimarijah pristavlja: 1) Kter

nam vodi naše misli; 2) kateri nam vodi naše beséde; 3) kateri nam vodi naša dejanja.

- 1) *Kteri je od smrti vstal.*
- 2) *Kteri je v nebesa šel.*
- 3) *Kteri je svetega Duha poslal.*
- 4) *Kteri te je v nebesa vzel.*
- 5) *Kteri te je v nebesih kronal.*

III. O ljubezni.

Kaj se pravi krščansko ljubiti?

Krščansko ljubiti se pravi: Boga nar večjo dobroto zavoljo njega samega, in bližnjega zavoljo Boga ljubiti; zavoljo Boga vse radovoljno storiti, kar nam je zapovedal. „*Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, iz vse svoje misli, in iz vse svoje moči. Ta je nar večja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.*“ Mat. 22, 37. 38. 39. Mark. 12, 30. 31.

Zakaj moramo Boga še ljubiti?

Tudi zato moramo Boga ljubiti, ker je do nas neskončno dobrotljiv. „*Ljubimo mi Boga, ker nas je Bog pred ljubil.*“ 1. Jan. 4, 19.

Kako moramo Boga ljubiti?

Boga moramo ljubiti čez vse, iz vsega srca, iz vse duše, iz vse misli in iz vse moči.

Kaj se pravi Boga čez vse ljubiti?

Boga čez vse ljubiti se pravi: Boga raji imeti, kakor vse stvari, raji kakor vse, kar nam more prijetno in dopadljivo biti, in toraj raji vse, tudi življenje dati, kakor Boga razžaliti.

Kdo je naš bližnji?

Naš bližnji je vsak človek, bodi si prijatelj ali

sovražnik, kakor nas Jezus Kristus uči v povesti o usmiljenem Samarijanu.

Kaj se pravi bližnjega ljubiti?

Bližnjega ljubiti se pravi: Bližnjemu vse dobro hotéti, in, če je mogoče in potrebno, mu tudi dobro storiti, nikoli pa mu ne hudega želeti, ali celo kaj takega storiti, kar mu je neprijetno in škodljivo.

Kaj se pravi bližnjega zavoljo Boga ljubiti?

Bližnjega za voljo Boga ljubiti se pravi: Bližnjega zato ljubiti, ker je po Božji podobi vstvarjen in z Jezusovo krvjo odrešen, in ker je Bog zapovedal bližnjega ljubiti. „Ako kdo reče: „Ljubim Boga,“ in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, kterega vidi, kako more Boga ljubiti, kterega ne vidi? In to zapoved imamo od Boga, da, kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata.“ 1. Jan. 4, 20. 21.

Skterimi besedami je razložil Kristus zapoved, bližnjega ljubiti?

Kristus je zapoved, bližnjega ljubiti, razložil s temi besedami: „Vse, karkoli hočete, da vam ljudje storé, tudi vi njim storite. Zakaj to je postava in preroki.“ Mat. 7, 12.

Ali je krščanska ljubezen potrebna?

Krščanska ljubezen je tako potrebna, da človek, kateri se pameti zavé, brez ljubezni ne more doseči večnega življenja. „Kdor ne ljubi, ostane v smrti.“ 1. Jan. 3, 14.

Kako skazujemo ljubezen do Boga in do bližnjega?

Ljubezen do Boga in do bližnjega skazujemo, če Božje zapovedi spolnujemo. „Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.“ Jan. 14, 21.

Ktere so desetere Božje zapovedi?

Desetere Božje zapovedi so te:

- 1) *Vervaj v enega samega Boga.*
- 2) *Ne imenuj po nemarnem Božjega imena.*
- 3) *Posvečuj praznik.*
- 4) *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji.*
- 5) *Ne ubijaj.*
- 6) *Ne prešestvaj.*
- 7) *Ne kradi.*
- 8) *Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.*
- 9) *Ne želi svojega bližnjega žene.*
- 10) *Ne želi svojega bližnjega blaga.*

Komu je dal Bog desetere zapovedi?

Bog je dal desetere zapovedi Mojzesu na Sinajski gori za Izraelsko ljudstvo, ko je bilo po izhodu iz Egipta v puščavi.

Kako je dal Bog desetere zapovedi?

Bog je dal desetere zapovedi ob gromu in blisku, in jih je izročil Mojzesu zapisane na dveh kamnenih ploščah.

Ali smo tudi mi dolžni desetere Božje zapovedi spolnovati?

Tudi mi smo dolžni desetere Božje zapovedi spolnovati, ker jih je Jezus Kristus sam potrdil, bolj natanko razložil, in nam zapovedal jih spolnovati. „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ Mat. 19, 17. „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke; ne razvezovat, ampak dopolnit sem jih prišel.“ Mat. 5, 17.

Ali je mogoče, desetere Božje zapovedi spolnovati?

Desetere Božje zapovedi spolnovati je mogoče, ker Bog vsacemu k temu potrebno milost dá. „Bog je, ki dela v vas hoteti in dopolniti po (svoji) dobri volji.“ Fil. 2, 13. „Vse zamorem v njem, kateri me močnega dela.“ Fil. 4, 13.

Ktere dolžnosti obsegajo desetere Božje zapovedi?

Prve tri Božje zapovedi obsegajo dolžnosti do Boga; drugih sedem pa obsega dolžnosti do samega sebe in do bližnjega.

Kje so ob kratkem zapopadene desetere Božje zapovedi?

Desetere Božje zapovedi so ob kratkem zapopadene v dveh zapovedih ljubezni, ki ste: 1) Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega srca, iz vse duše, iz vse misli, in iz vse moči. 2) Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.

Kaj je pomniti pri vsaki Božji zapovedi?

Pomniti je, da vsaka Božja zapoved nekaj zapoveduje, nekaj pa prepoveduje.

Kaj se nam v prvi Božji zapovedi zapoveduje?

V prvi Božji zapovedi se nam zapoveduje: V enega Boga vérovati, vanj upati, ga ljubiti in moliti.

Kaj se nam v prvi Božji zapovedi prepoveduje?

V prvi Božji zapovedi se nam prepoveduje:

1) *Nevera*, kadar kdo ne veruje v pravega Boga ali ne veruje tega, kar nam je Bog razodel.

2) *Malikovanje*, kadar kdo žive ali nežive stvari, ali narejene podobe po Božje časti.

3) *Krivoverstvo*, kadar kdo kako resnico, ki jo je Bog razodel, in jo sveta cerkev uči, svojeglavno in trdovratno zametuje.

4) *Vedeževanje*, kadar kdo trdi ali verjame, da se more iz izmišljenih znamenj kaj prihodnjega povedati.

5) *Prazna vera in vraže*, kadar kdo kacim rečem posebno moč pripisuje, ki je nimajo ne po natori, ne po razodenju Božjem, ali napačno časti Boga in svetnike.

6) *Coprniija*, kadar kdo hoče s pomočjo hudobnih duhov kaj posebnega storiti.

7) *Obupnost*, kadar kdo misli, da mu Bog ne more ali noče več pomagati.

8) *Nezaupnost*, kadar kdo zadosti trdno ne upa, da mu bo Bog potrebno dal ali pomagal.

9) *Predrzno zaupanje v Božjo milost*, kadar kdo misli, da mu bo Bog že grehe odpustil, naj se boljše ali ne.

Zakaj angelje častimo in na pomoč kličemo?

Angelje častimo in na pomoč kličemo, ker so nam za varuhe odločeni, ker nas ljubijo, za naše zveličanje skrbé, za nas prosijo, in našo molitev Bogu darujejo. „*Svojim angeljem je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ne zadenéš ob kamen.*“ Ps. 90, 11. 12.

Zakaj svetnike častimo in na pomoč kličemo?

Svetnike častimo in na pomoč kličemo, ker so svetniki prijatelji Božji, in tudi za nas Boga prosijo. „*Ta je prijatelj bratov iz Izraelovega ljudstva; ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sveto mesto, Jeremija prerok Božji.*“ 2. Mak. 15, 14.

Zakaj podobe častimo?

Podobe častimo, ker nam podobe kaj častitljivega pred oči stavijo ali katero Božjo osebo, ali Mater Božjo, ali angelja, ali svetnika. Češčenje ni namenjeno podobi, ampak tému, kogar podoba poméni.

Zakaj trupla in svetinje svetnikov častimo?

Trupla in svetinje svetnikov častimo: 1) Ker so svetniki v njih Bogu zvesto služili, ali pa še mučeni bili. 2) Ker je Bog po truplih svetnikov večkrat čudeže delal, in ljudem veliko dobrega ska-

zoval. 3) Ker bo Bog njih trupla po sodnjem dnevu v nebesa vzel. *ref. p. 13/189, 18/289*

Kaj nam druga Božja zapoved zapoveduje?

Druga Božja zapoved nam zapoveduje: Božje ime posvečevati in častitljivo izrekovati.

Kako posvečujemo Božje ime?

Božje ime posvečujemo:

1) Če Boga naravnost pred vsem svetom spoznavamo. „Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom.“ Mat. 10, 32.

2) Če Boga v dušnih in telesnih potrebah na pomoč kličemo. „Klič me ob dnevu stiske; otél te bom, in me boš častil.“ Ps. 49, 15.

3) Če besedo Božjo pridno in pobožno poslušamo. „Blagor jim, kateri besedo Božjo poslušajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

4) Če s potrebno in pravično prisego Boga na pričo kličemo, da se verjame, kar pričamo. „Gospoda, svojega Boga, se boj, in njemu samemu služi, in pri njegovem imenu prisegaj.“ 5. Mojz. 6, 13.

5) Če Bogu storjene obljube zvesto spolnujemo. „Kar je enkrat prišlo iz tvojih ust, spolni in stori, kakor si obljubil Gospodu, svojemu Bogu, in kakor si govoril po svoji volji in s svojimi ustmi.“ 5. Mojz. 23, 23.

6) Če vse, karkoli delamo, v Božjo čast obračamo ali Bogu darujemo. „Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse k časti Božji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

Kaj nam druga Božja zapoved prepoveduje?

Druga Božja zapoved nam prepoveduje: Božjemu imenu nečast delati.

S čem se Božjemu imenu nečast dela?

Božjemu imenu se nečast dela z vsakim grehom; zlasti pa:

1) Z bogokletstvom, če se o Bogu, o pravi

veri ali o svetnikih zaničljivo govori. „Kdor preklinja Gospodovo ime, naj smrti umrje.“ 3. Mojz. 24, 16.

2) Če kdo kolne. „Preklinjevalci ne bodo posedli Božjega kraljestva.“ 1. Kor. 6, 10.

3) Če kdo brez potrebe, ali celo po krivem prisega. „Ne prisegaj po krivem pri mojem imenu in ne skrivi imena svojega Boga.“ 3. Mojz. 19, 12.

4) Če kdo Bogu storjenih obljub ne spolnuje. „Kadar storiš obljubo Gospodu svojemu Bogu, ne odlašaj je spolniti; zakaj Gospod, tvoj Bog, jo bo tirjal; in ako se obotavljaš, ti bo škodo v greh.“ 5. Mojz. 23, 21.

5) Če kdo Božje ime brez potrebe in brez časti izrekuje.

6) Če kdo Božjo besedo kazi ali napak obrača. „Povem vam, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodnji dan.“ Mat. 12, 36.

Kaj nam tretja Božja zapoved zapoveduje?

Tretja Božja zapoved nam zapoveduje: V nedeljo, koja je že od apostoljskih časov v spomin Kristusovega vstajenja v naš praznik odločena, od hlapčevskega dela počivati, in bogoljubna dela opravljati. „Spomni se, da posvečuješ sobotni dan.“ 2. Mojz. 20, 8.

Kaj nam tretja Božja zapoved prepoveduje?

Tretja Božja zapoved nam prepoveduje:
1) Vsako hlapčevsko delo brez sile in pravega privoljenja. „Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela; sedmi dan pa je sobota (počitek) Gospoda, tvojega Boga; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne tujec, ki je znotraj tvojih vrat.“ 2. Mojz. 20, 9. 10.

2) Vsa druga opravila, koja temu dnevnu ali nečast delajo, ali pa njegovo posvečevanje zadržujejo.

Kaj je v četrthi Božji zapovedi otrokom zapovedano ?

V četrthi Božji zapovedi je otrokom zapovedano: Stariše spoštovati, ljubiti, ubogati v vsem, kar ni zoper Božje zapovedi; v dušnih in telesnih potrebah jim pomagati, in za nje moliti. „Otroci! bodite pokorni starišem v vseh rečeh; zakaj to je dopadljivo Gospodu.“ Kol. 3, 20. „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi.“ Ap. dejanje 5, 29. „Sin! podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju in ako mu pamet peša, mu zanašaj, in ne zaničuj ga v svoji moči; zakaj usmiljenje do očeta ne bo nikdar pozabljeno.“ Sir. 3, 14, 15.

Kaj je v četrthi Božji zapovedi prepovedano ?

V četrthi Božji zapovedi je prepovedano: Starišem nepokoren biti, jih sovražiti, zaničevati, zasramovati, zmerjati ali preklinjati, jih v potrebah zapustiti, ali jim škodovati. „Oko, katero svojega očeta zasramuje, in svojo mater zaničuje, naj krokarji pri potokih izkljujejo in mladi orli požrejo.“ Preg. 30, 17. „Kdor preklinja svojega očeta ali mater, naj smrti umrje; očeta in mater je preklinjal, njegova kri bodi nad njim.“ 3. Mojz. 20, 9. „Kdor udari svojega očeta ali svojo mater, naj umrje.“ 2. Mojz. 21, 15.

Kaj je Bog obljubil otrokom, kateri dolžnosti do starišev zvesto spolnujejo ?

Otrokom, kateri zvesto spolnujejo dolžnosti do starišev, je Bog obljubil, da jim bo dobro, in da bodo dolgo živeli na zemlji, po smrti pa da bodo poplačani v nebesih.

Kaj čaka otrók, kateri četrte zapovedi ne spolnujejo ?

Otrók, kateri četrte zapovedi ne spolnujejo, čakajo nar hujše časne in večne kazni. „Preklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere!“ 5. Mojz. 27, 16.

Ali zadeva četrta Božja zapoved samo otroke in stariše?

Četrta Božja zapoved ne zadeva samo otrok in starišev, ampak tudi vse podložne, vse duhovske in deželske gosposke, tudi vse gospodarje in učnike, in vse tiste, ki so zavoljo starosti in imenitnosti časti vredni. „Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga; ktere pa so, so od Boga postarljene.“ Rim. 13, 1.

27, 89 *Kaj je v peti Božji zapovedi zapovedano?*

V peti Božji zapovedi je zapovedano:

- 1) Mir in edinost imeti z vsemi ljudmi, tudi s tistimi, ki so nas razžalili.
2) Slehernemu dobre zglede dajati.
3) Bližnjemu dušne in telesne dobrote skazovati.

Kaj je v peti Božji zapovedi prepovedano?

V peti Božji zapovedi je prepovedano: Umoriti ali pa poškodovati koga družega, ali pa samega sebe; tudi je prepovedano pohujšanje, jeza, sovraštvo, in vse razžaljenje bližnjega. „Kdor pohujša kterega teh malih, ki v mene verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja.“ Mat. 18, 6.

21, 89 *Kaj nam Bog v šesti zapovedi zapoveduje?*

V šesti zapovedi nam Bog zapoveduje: Sramožljivim in čistim biti na duši in na telesu, v mislih in željah, besedah, obnašanji in dejanji, in ogibati se vseh priložnosti čistosti nevarnih. „Blagor njim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.“ Mat. 5, 8.

Kaj nam Bog v šesti zapovedi prepoveduje?

V šesti zapovedi nam Bog prepoveduje: Vsako nečisto dejanje, obnašanje in govorjenje, zadovoljno dopadenje in privoljenje pri nečistih mislih in željah, in vse, karkoli v nečistost napeljuje. „Ne-

čistost naj se še ne imenuje med vami, ali nesramnost, ali nespametne ali grde besede.“ Ef. 5, 3. 4.

Kaj je v sedmi Božji zapovedi zapovedano?

V sedmi Božji zapovedi je zapovedano 1) Vsakemu pustiti, dati in opraviti, kar je njegovega, 2) ukradeno blago povrniti, 3) storjeno škodo popraviti. „Dajte vsakemu, kar ste dolžni: davek, komur (gre) davek, dac, komur dac.“ Rim. 13, 7. „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega.“ Mat. 22, 21. „Ako kdo poškoduje njivo ali vinograd, in spusti svojo živino, da se tuje popase, naj po cennjeni škodi povrne nar boljše, kar ina na svoji njivi ali vinogradu.“ 2. Mojz. 22, 5.

Kaj je v sedmi Božji zapovedi prepovedano?

V sedmi Božji zapovedi so prepovedani ti grehi: Tatvina, goljufija pri meri in vagi, pridrževanje tujega blaga in zasluženega plačila, odrtija pri posojevanju in vse poškodovanje bližnjega na njegovem premoženju in pri njegovih pravicah. „Tehnica naj bo pravična, in težaki pošteni, mernik pravičen in šestak primeren.“ 3. Mojz. 19, 36. „Gorje njemu, kateri zida svojo hišo v krivici in svoje zgornje pohištvo v nepravici, kateri svojega prijatelja zastonj stiska in mu ne dá njegovega zaslužka.“ Jer. 22, 13.

Kaj je v osmi Božji zapovedi zapovedano?

V osmi Božji zapovedi je zapovedano: Resničnost in odkritosrčnost v govorjenji in dejanji, poganjanje za dobro ime bližnjega, preklic obrekovanja in poprava opravljanja. „Govorite resnico vsakteri s svojim bližnjim.“ Ef. 4, 25

Kaj je v osmi Božji zapovedi prepovedano?

V osmi Božji zapovedi je prepovedano: Krivo pričevanje, krive tožbe, vsaka laž, tudi laž iz šale in v sili, obrekovanje, opravljanje, krivo natol-

cevanje, predrzne sodbe in podpihovanje. „Krivna priča ne bo brez kazni, in kdor govori laži, ne bo ubežal.“ Preg. 19, 5. „Lažnjive ustnice so Gospodu gnjusoba.“ Preg. 12, 22. „Odpravi od sebe hudobna usta in opravljive ustnice naj bodo daleč od tebe.“ Preg. 4, 24. „Nihče naj v svojem srcu ne misli hudega zoper svojega bližnjega.“ Cah. 8, 17. „Preklet je podpihovalec in dvojezičnik; zakaj med mnogimi, ki v miru živé, napravi zmešnjave.“ Sir. 28, 15.

Kaj je v dveh poslednjih zapovedih zapovedano?

V dveh poslednjih zapovedih je zapovedano: 1) Čistega srca biti, 2) hudo poželenje krotiti, 3) svojemu bližnjemu vse dobro iz srca privoščiti. „Blagor njim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.“ Mat. 5, 8.

Kaj se nam v dveh poslednjih zapovedih prepoveduje?

V dveh poslednjih zapovedih se nam prepoveduje: Nevoščljivost, veselje nad tujo škodo in lakomno poželenje do vsega, kar ni našega.

Kaj se učimo iz dveh poslednjih zapovedi?

Iz dveh poslednjih zapovedi se učimo, da kristjanu ni zadosti zapovedanih dolžnosti le zunanje spolnovati, temuč da mora tudi resnično voljo imeti ali iz vsega srca pripravljen biti, vse storiti, kar Bog zapoveduje, in vse opustiti, kar Bog prepoveduje.

Kaj je Bog obljubil tistim, kateri njegove zapovedi spolnujejo?

Bog je obljubil tistim, kateri njegove zapovedi spolnujejo, večno življenje, in tudi že na tem svetu veliko dobrega. „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ Mat. 10, 17. „Ne vsak, kateri pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak, kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

10, 289
12
389

Ali smo dolžni cerkvene zapovedi spolnovati?

Dolžni smo cerkvene zapovedi spolnovati: 1) Ker nam četrta Božja zapoved vелеva, duhovski gosposki pokornim biti; 2) ker nam je Kristus naravnost zapovedal cerkev poslušati. „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje Njega, kateri me je poslal.“ Luk. 10, 16. „Če (tvoj brat) cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ Mat. 18, 17.

Ktere cerkvene zapovedi nam je posebno treba vedeti in spolnovati?

Cerkvene zapovedi, ki nam jih je posebno treba vedeti in spolnovati, so te:

- 1) Posvečuj zapovedane praznike.
- 2) Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.
- 3) Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesetdanski post, kvaterne in druge zapovedane postne dni; zdrži se tudi ob petkih in sobotah mesnih jedi.
- 4) Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sveto rešnje Telo.
- 5) Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

Kaj nam cerkev v prvi zapovedi zapoveduje?

Cerkev nam v prvi zapovedi zapoveduje: Praznike ravno tako posvečevati kakor nedelje, to raj tudi o praznikih od hlapčevskega dela počivati, in bogoljubna dela opravljati.

Zakaj je cerkev praznike postavila in posvečevati zapovedala?

Nekaj praznikov je cerkev postavila v spomin imenitnih dogodeb iz Jezusovega življenja, in ti se Gospodovi prazniki imenujejo; nekaj pa v čast presvete Device Marije in drugih svetnikov,

da bi Boga hvalili za milosti, ki jih je svetnikom storil, jih častili, se njihovi priprošnji priporočevali in si prizadevali njih čednosti posnemati.

Kaj cerkev v prvi zapovedi prepoveduje?

Cerkev v prvi zapovedi prepoveduje o praznikih vse tisto, kar je v nedeljo prepovedano, namreč:

1) Vsa hlapčevska dela brez potrebe in brez pravega privoljenja.

2) Taka opravila in razveseljevanja, ktera temu dnevu ali nečast delajo ali pa njegovo posvečevanje zadržujejo.

Kaj je v drugi cerkveni zapovedi zapovedano?

V drugi cerkveni zapovedi je zapovedano: Ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri celi sveti maši s spodobno pobožnostjo biti.

Kaj je treba storiti, da bi nedelje in praznike po namenu svete cerkve posvečevali?

Da bi nedelje in praznike po namenu svete cerkve posvečevali, ni zadosti, le pri sveti maši biti, ampak je treba tudi pridigo zvesto poslušati, zakramenta svete pokore in svetega rešnjega Telesa prejemati, duhovne bukve brati, pri popoldanski službi Božji biti, in druga dobra dela opravljati.

Kaj je v drugi cerkveni zapovedi prepovedano?

V drugi cerkveni zapovedi je zlasti prepovedana lenoba v službi Božji ob nedeljah in praznikih, kakoršna je:

1) Če kdo ni pri celi sveti maši, ali pa ni pri njejs pobožnostjo, ali pa, če je le malokdaj pri pridigi.

2) Če kdo čas svetega dneva potratiti s pojedanjem, popivanjem, igranjem ali drugim takim razveseljevanjem, ktero od Božje službe odvrta, ali pa je sicer posvečevanju praznika nasproti.

Kaj je sveta maša?

Sveta maša je nekrvava daritev nove zaveze,

vedni spomin in ponavljanje krvave daritve, ktero je Jezus Kristus na križu opravil.

Zakaj se sveti maši daritev pravi?

Ant. 111 Sveti maši se pravi daritev, ker se pri njej Bogu vsegamogočnemu telo in kri Jesusa Kristusa na altarji daruje.

Zakaj se pravi sveti maši nekrvava daritev?

Sveti maši se pravi nekrvava daritev, ker se pri njej ne preliwa Jezusova kri, kakor se je na križu prelivala.

Kakošen razloček je med daritvijo Jezusa Kristusa na križu, in daritvijo svete maše?

Sveta maša je ravno tista daritev, ktero je Jezus Kristus na križu opravil, razloček je samo v tem, k a k o se daruje: na križu je Jezus Kristus svojo kri prelil, pri sveti maši je pa več ne preliwa. *22/89*

Kdaj je Jezus Kristus postavil daritev svete maše?

Trastovace 11 Jezus Kristus je daritev svete maše postavil pri zadnji večerji, in sicer tako:

- 1) Vzel je kruh in kelih z vinom.
- 2) Posvetil je oboje in rekel nad kruhom: „*To je moje telo,*“ in nad kelihom: „*To je kelih moje krvi.*“
- 3) Dal je oboje pričujočim aposteljnomo zavžiti.
- 4) Zapovedal je: „*To storite v moj spomin.*“

Zakaj je Jezus Kristus daritev svete maše postavil?

Ant. 111 Jezus Kristus je daritev svete maše postavil:

- 1) Da je v svoji cerkvi zapustil pravo in resnično daritev do konca svetá.
- 2) Da je v svoji cerkvi ohranil vedni spomin in sad krvave daritve na križu.
- 3) Da nam je dal sosebno znamenje svoje neskončne ljubezni.

Kdo opravlja daritev svete maše?

Pri sveti maši se nevidno Jezus Kristus sam

daruje za nas svojemu nebeškemu Očetu, vidno pa mašnik to daritev opravlja.

Kako opravlja mašnik daritev svete maše?

Mašnik opravlja daritev svete maše, ker ravno to dela, kar je Jezus Kristus pri zadnji večerji storil:

1) Vzame kruh in kelih z vinom.

2) Oboje blagoslovi in izreče besede Kristusove, s katerimi se kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa spremeni.

3) On sam zavžije teló in kri Jezusa Kristusa in dá oboje v podobi kruha zavžiti tudi vernim, kadar k sv. obhajilu pristopijo.

Čemu opravlja mašnik daritev sv. maše?

Mašnik opravlja daritev sv. maše:

1) Da Bogu. Narvikšemu, skazuje vso spodobno čast in hvalo.

2) Da se Bogu zahvaljuje za vse prejete dobrote.

3) Da bi nam zadobil pri Bogu odpuščanje grehov.

4) Da bi nam sprosil od Boga vse tiste milosti, katerih potrebujemo in nam jih je Jezus Kristus na sv. križu zaslužil.

Komu se daritev sv. maše daruje?

Daritev sv. maše se daruje, in se smé darovati le samemu Bogu. Opravlja se sicer tudi v čast in spomin svetnikov, pa takrat mašnik ne daruje svetnikom, ampak Bogu samemu.

Zakaj se opravlja daritev sv. maše svetnikom v čast?

Daritev svete maše se opravlja svetnikom v čast:

1) Da Boga hvalimo za tiste milosti, ki jih je svetnikom dodelil.

2) Da svetnike na pomoč kličemo, in jih prosimo, da bi svojo prošnjo pri Bogu z našo molitvijo sklenili.

knjige IV.
Za koga se daruje daritev sv. maše?

Daritev svete maše se daruje za žive in mrtve.

Arca
Kako moramo pri sveti maši biti?

Pri celi sveti maši moramo biti, nobenega njenih imenitniših delov ne smemo po nemarnem zamuditi; pa ni zadosti, da bi bili le pričujoči, kadar se sveta maša bere, ampak moramo tudi 1) pazno, 2) pobožno, in 3) spodobno pri njej biti. 29/87

Kaj se pravi, pri sv. maši **pazno** biti?

Pazno pri sv. maši biti, se pravi: Ne biti radovoljno razmišljen, na dele svete maše paziti in svoje misli pri Bogu imeti.

Kaj se pravi, pri sv. maši **pobožno** biti?

Pobožno pri sv. maši biti, se pravi: Boga ponižno moliti, ga za prejete dobrote hvaliti, ga novih milosti prositi, svoje grehe obžalovati in trdno skleniti poboljšati se.

Kaj se pravi, pri sv. maši **spodobno** biti?

Spodobno pri sv. maši biti, se pravi: Lepo se pri njej obnašati, se ne radovedno ozirati in nič nespodobnega ne počenjati.

Kteri so nar imenitniši deli sv. maše?

Nar imenitniši deli svete maše so: Evangelij, darovanje, povzdigovanje in obhajilo.

Kaj moramo pri evangeliju storiti?

Pri evangeliju moramo vstati, se pokrižati, in pomniti, da smo dolžni nauke svetega evangelija znati, jih pred vsem svetom trditi, za nje poganjati se, in po njih živeti.

Kaj moramo pri darovanju storiti?

Govorell
Pri darovanju moramo svoje misli in želje z mašnikovimi mislimi in željami skleniti, in sami sebe Bogu darovati.

Kaj moramo pri povzdigovanju storiti?

Pri povzdigovanju moramo Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina moliti, na prsi trkati in spoznati, da so naši grehi krivi Jezusove smrti; toraj moramo svoje grehe obžalovati, vero, upanje in ljubezen obuditi.

Kaj moramo pri mašnikovem obhajilu storiti?

Pri mašnikovem obhajilu se moramo vsaj v duhu obhajati, to je, moramo popolnoma obžalovati svoje grehe in goreče želje imeti z Jezusom se vredno skleniti.

Kaj gre še zraven svete maše k očitni dopoldanski službi Božji?

Tudi pridiga ali poslušanje Božje besede gre k očitni dopoldanski službi Božji.

Zakaj smo dolžni pridige poslušati?

Pridige smo dolžni poslušati:

1) Ker se v pridigah Božja beseda ozna-
nuje in razlaga.

2) Ker je le malo ljudi, katerim bi bile krščanske
resnice prav in do čistega znane.

3) Ker človek zopet lahko pozabi, kar je od
krščanskih resnic vedel, in ker velikrat opušča to,
kar je dolžan storiti, če ga nihče ne opominja in ne
spodbuja.

4) Ker je bila pridiga že prve krščanske čase
s sveto mašo sklenjena, in se je štela k prvemu
poglavitnemu delu svete maše.

Kaj mora storiti, kdor želi, da mu bodo pridige v prid?

Kdor želi, da mu bodo pridige v prid, mora:

1) Z zbranim duhom in prav zvesto poslušati.

2) Kar v pridigi sliši, mora na-se obračati, ne
na druge.

3) Mora resnično voljo imeti in si prizadevati,
nauke pridigarjeve natanko spolnovati.

5/14/89

Kaj je v tretji cerkveni zapovedi zapovedano?

V tretji cerkveni zapovedi je zapovedano:
1) Ob petkih in sobotah zdržati se mesnih jedi;
2) zapovedane postne dni pa zraven tega tudi še v jedi pritrpati si, to je, le enkrat na dan se do sita najesti.

Zakaj nam cerkev post zapoveduje?

Zato, 1) da Kristusa posnemamo, ki se je tudi postil; 2) da se s postom pokorimo za svoje grehe; 3) da se vadimo svoje poželenje premagovati; 4) da se učimo cerkev spoštovati in ubogati. B

Kaj je v četrti cerkveni zapovedi zapovedano?

V četrti cerkveni zapovedi je zapovedano: Spoved vsaj enkrat v letu opraviti in sveto obhajilo vsaj o velikonočnem času vredno prejeti.

Kaj je v peti cerkveni zapovedi zapovedano?

V peti cerkveni zapovedi je zapovedano: Da od prve adventne nedelje do praznika svetih treh Kraljev, in od pepelnične srede do prve nedelje po veliki noči, ne smemo ženitve obhajati. 9/14/89

IV. O svetih zakramentih.

Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno znamenje nevidne milosti Božje, postavljeno od Jezusa Kristusa v naše posvečenje.

Kako nas sveti zakramenti posvečujejo?

Sveti zakramenti nas posvečujejo, ker nam eni posvečujočo milost Božjo delé, eni pa to milost v nas pomnožé.

Pri katerih zakramentih se nam posvečujoča milost Božja deli?

Posvečujoča milost Božja se nam deli pri svetem krstu in pri sveti pokori; zato se ta dva zakramenta imenujeta zakramenta mrtvih, ker grešnika, ki je na duši mrtev, k duhovnemu življenju obujata.

Kteri zakramenti posvečujočo milost Božjo v nas množijo?

Sveta birma, sveto rešnje Telo, sveto poslednje olje, sveto mašnikovo posvečevanje in sveti zakon v nas posvečujočo milost Božjo množijo, in zato se ti zakramenti imenujejo zakramenti živih, ker tisti, ki jih hočejo vredno prejeti, morajo že imeti posvečujočo milost Božjo ali duhovno življenje.

Od koga imajo sveti zakramenti svojo moč?

Sveti zakramenti imajo svojo moč od svojega začetnika Jezusa Kristusa.

Koliko je svetih zakramentov in kateri so?

Svetih zakramentov je sedem, in so ti: 1) Sveti krst. 2) Sveta birma. 3) Sveto rešnje Telo. 4) Sveta pokora. 5) Sveto poslednje olje. 6) Sveto mašnikovo posvečevanje. 7) Sveti zakon.

I. O zakramentu svetega krsta.

Kaj je sveti krst?

Sveti krst je prvi in nar potrebnejši zakrament, v katerem je človek z vodo in Božjo besedo izvirnega greha in vseh drugih pred krstom storjenih grehov očiščen, in k duhovnemu življenju preroben in posvečen.

Zakaj se sveti krst prvi zakrament imenuje?

Sveti krst se prvi zakrament imenuje, ker mora človek prej krščen biti, preden zamore kak drug sveti zakrament veljavno prejeti.

Prva 20
Zakaj se sveti krst imenuje **nar potrebnejši zakrament**?

Sveti krst se imenuje nar potrebnejši zakrament, ker brez krsta ne more nihče zveličan biti. „Resnično, resnično, ti povem, ako kdo ni pre-rojen iz vode in iz svetega Duha, ne more iti v Božje kraljestvo.“ Jan. 3, 5.

Ktere milosti deli sveti krst?

Sveti krst deli:

1) Oduščanje izvirnega greha in vseh drugih pred krstom storjenih grehov, in vseh časnih in večnih kazni.

2) Milost Božjo, ktera nas opravičuje in posvečuje, da smo otroci Božji in deležniki večnega zveličanja.

3) Kteri sveti krst prejmejo, stopijo v Jezusovo cerkev, so njeni udje in deležni njenih dobrot.

4) Sveti krst vtisne duši neizbrisljivo znamenje, toraj se sveti krst ne more več kakor enkrat veljavno in brez smrtnega greha prejeti.

Kdo sme krstiti?

V sili smé vsak človek krstiti; sicer imajo pa le škofje in župniki pravico krščevati; z njih pri-puščenjem pa smejo tudi drugi mašniki in dijakoni ta sveti zakrament slovesno deliti.

Kaj mora storiti, kdor krščuje?

Kdor krščuje, mora:

1) Namen imeti tako krstiti, kakor je Kristus zapovedal krščevati.

2) Mora človeka, ktereга krščuje, s pravo vodo oblit.

3) Mora med oblivanjem izreči besede: „Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.“

Koj mora odraščeni človek storiti, kteri hoče krščen biti?

Odraščeni človek, kteri hoče vredno krščen biti, mora:

1) Nar potrebnejše nauke svete vere vedeti in verovati.

- 2) Mora želeti ud cerkve Jezusove biti.
- 3) Mora svoje grehe obžalovati.
- 4) Mora skleniti in pa z besedo obljubiti, da bo do konca svojega življenja po krščanski veri živel.

Kdo namesti otrok to obljubi?

Botri in botre to namesti otrok obljubijo.

Ali je človek dolžan obljubo svojih krstnih botrov spolnovati?

Obljubo svojih krstnih botrov spolnovati je človek dolžan, in spodobi se tudi, da krstno obljubo večkrat ponovi, in sicer: 1) Kadar k pameti pride; 2) svoj rojstni dan; 3) pred sveto birmo; 4) pred spovedjo in svetim obhajilom.

Kako se krstna obljuba ponavlja?

Krstna obljuba se tako ponavlja: „Vérujem v Boga Očeta. Sina in svetega Duha. Vérujem v Jezusa Kristusa, edinorojenega Sina Božjega, kateri je Bog in človek skupaj, in kateri je človeški rod s svojim trpljenjem in svojo smrtjo odrešil. Vérujem vse, kar je Bog razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni oznanovali, in kar nam sveta katoliška cerkev, v kateri hočem živeti in umreti, verovati zapoveduje. Odpovem se iz vsega srca hudiču, njegovemu napuhu in vsem njegovim delom. Odpovem se tudi vsem grehom in vsem zapeljivim naukom svetá. Tráno sklenem krščansko živeti. Bog me potrdi v mojem sklepu s svojo vsegamogočno milostjo. Amen.“

Kakošno dolžnost inajo botri in botre?

Botri in botre imajo dolžnost, tiste, ki so jih pri svetem krstu držali, v krščanski veri dobro učiti in k pobožnemu življenju napeljevati, zlasti kadar jim stariši pomrjó, ali če so stariši zanikarni.

2. O zakramentu svete birme.

Kdaj so bili aposteljni in učenci Jezusovi v veri potrjeni?

Aposteljni in učenci Jezusovi so bili binkoštni praznik od svetega Duhá v veri potrjeni.

Pri katerem zakramentu so tudi drugi kristijani že ob času aposteljnov posebno potrjenje v veri od svetega Duha prejeli?

Kristijani so že ob času aposteljnov pri zakramentu svete birme posebno potrjenje v veri od svetega Duha prejeli. V apostoljskem dejanji (8, 14—17.) se bere: „Ko so slišali aposteljni, kateri so bili v Jeruzalemu, da je Samarija sprejela Božjo besedo, so jim poslali Petra in Janeza. In sta prišla, in sta za nje molila, da bi prejeli svetega Duha. Zakaj v njih nobenega še ni bil prišel, ampak samo krščeni so bili v imenu Gospoda Jezusa. Tedaj sta roke na nje pokladala, in so prejeli svetega Duha.“

Kdo je prve kristijane birmoval?

Aposteljni so prve kristijane birmovali.

Kdo ima dan današnji oblast, birmovati?

Dan današnji imajo to oblast škofje, ker so pravi nasledniki aposteljnov.

Kako škof birmujejo?

Škof z razprostrtima rokama nad birmanci molijo in prosijo, da bi sveti Duh k njim prišel. Potem pomažejo vsacega birmanca posebej s sveto krizmo na čelu, rekoč: „Zaznamenjam te z znamenjem svetega križa in potrdim te z mazilom zveličanja v imenu Očeta in Sina in svetega Duha,“ in ga nekoliko na lice udarijo v znamenje, da naj po Jezusovi veri, ko bi mogel še toliko zavoljo nje trpeti, stanovito živi in jo srčno do smrti priča.

Ktere milosti dobimo pri sveti birmi?

Sveta birma:

1) Pomnoži v nas posvečujočo milost Božjo.

2) Nas še posebno v veri potrdi, da zamoremo po njej stanovitno živeti in jo srčno do smrti pričati.

3) Vtisne duši neizbrisljivo znamenje; toraj se veljavno in brez greha sveta birma ne more več kakor enkrat prejeti.

Kaj je sveta birma?

Sveta birma je zakrament, v katerem sveti Duh krščenega človeka s poklado škofovih rok, s sveto krizmo in z Božjo besedo v milosti potrdi, da sveto vero stanovitno spoznava ali priča in po njej živi.

Ali se tudi k sveti birmi botri jemljejo?

Tudi k sveti birmi se botri jemljejo, kateri imajo potem dolžnost, birmance opominjati in napeljevati, da sveto vero stanovitno pričajo in po njej živé.

Kakošen mora človek biti, kateri hoče sveto birmo vredno prejeti?

Kdor hoče sveto birmo vredno prejeti, mora biti v stanu milosti Božje, in, če je odraščén, mora v veri in posebno, kar ta zakrament zadeva, dobro podučen biti; tudi se mora z molitvijo in z drugimi dobrimi deli k temu zakramentu pripravljati.

3. O zakramentu svetega rešnjega Telesa.

Kakošen d o vni živež je Jezus obljubil učencem in vernim?

Jezus je obljubil učencem in vernim, da jim bo svoje telo in svojo kri vžiti dal, takrat, ko je bil 5000 ljudi v puščavi nasitil s peterimi hlebi in dvema ribama, rekoč: „Ne iščete me, ker ste čudeže videli, temuč ker ste od kruhov jedli in nasiteni bili. Ne delajte za jed, ktera mine, ampak za jed, ktera v večno življenje ostane. — Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj, in kruh, ktereга bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta. — Judje

so se med seboj prepirali in djali: *Kako nam more ta svoje meso dati jesti? Jezus jim je tedaj rekel: Resnično, resnično, vam povem: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.*“ Jan. 6, 26—57.

Kdaj je Jezus spolnil to obljubo?

To obljubo je Jezus pri zadnji večerji spolnil. Takrat je vzel kruh v svoje presvete roke, ga je posvetil, zahvalil nebeškega Očeta, posvečeni kruh razlomil in ga svojim aposteljnomo podal, rekoč: „Vzemite in jejte! to namreč je moje telo, katero bo za vas v smrt dano.“ Potem je vzel kelih z vinom, ga je posvetil in tudi svojim aposteljnomo podal, rekoč: „Vzemite in pijte iz njega vsi! to namreč je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščanje grehov. To storite v moj spomin.“

V kaj je Jezus takrat spremenil kruh in vino?

Jezus je takrat kruh in vino spremenil v svoje živo telo in v svojo živo kri. Samo podobe kruha in vina se niso spremenile.

Kaj so podobe kruha in vina?

Podobe kruha in vina so vse to, kar je zunanjega, ali kar s telesnimi počutki vidimo in občutimo.

Komu je Jezus oblast dal, ravno to storiti, kar je on pri zadnji večerji storil?

Jezus je dal aposteljnomo in vsem njihovim naslednikom oblast, ravno to storiti, kar je sam pri zadnji večerji storil, ker jim je rekel: „*To storite v moj spomin.*“

18/6/89

Kako so aposteljni in učenci to Jezusovo povelje spolnovali?

Aposteljni in učenci so se po prihodu svetega Duha z vernimi k Božji službi zbirali, so kruh in vino z Jezusovimi vsegamogočnimi besedami v njegovo telo in njegovo kri spreminjali, so to nebeško jed sami zavživali in tudi vernim zavžiti dajali; to pa so delali v hvaležni spomin Jezusa Kristusa.

Kdo ima dan današnji oblast, kruh in vino v Jezusovo teló in kri spreminjati?

Dan današnji imajo škofje in mašniki oblast, kruh in vino spreminjati v Jezusovo telo in kri, ker so nasledniki aposteljnov.

Pri katerem svetem opraviilu spremené škofje in mašniki kruh in vino v Jezusovo telo in kri?

Pri sveti maši spremené škofje in mašniki kruh in vino v Jezusovo telo in kri, kadar namreč pri povzdigovanju nad kruhom in vinom izgovoré tiste svete besede, ktere je bil Jezus pri zadnji večerji nad njima izrekel.

Kako imenujemo Jezusovo teló in Jezusovo kri v podobah kruha in vina?

Jezusovo teló in Jezusovo kri v podobah kruha in vina imenujemo zakrament svetega reš-njega Telesa.

Kaj je tedaj zakrament svetega rešnjega Telesa?

Zakrament svetega rešnjega Telesa je naš svetejši zakrament, je pravo teló in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina, našim dušam v hrano.

Ali je v podobi kruha samo teló Jezusovo, in v podobi vina samo kri Jezusova?

V podobi kruha je živo teló Jezusovo, toraj tudi njegova kri in njegova duša in njegova Božja natora pričujoča; v podobi vina ni samo Jezusova kri, ampak je tudi njegovo teló in njegova duša in

njegova Božja natora pričujoča. V vsaki podobi in v vsakem, tudi nar manjšem delu vsake podobe, je tedaj Jezus Kristus ves pričujoč, kakor Bog in človek, z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom.

Kaj se iz tega učimo?

Iz tega se učimo:

- 1) Da smo dolžni, Jezusa Kristusa v zakramentu svetega rešnjega Telesa moliti.
- 2) Da tisti, kateri zakrament svetega rešnjega Telesa zavžije le v eni podobi ali tudi le en košček svete hostije, celega Jezusa Kristusa prejme, in toraj ne le njegovo telo, ampak tudi njegovo kri.
- 3) Da Jezus Kristus, dokler podobe niso spremenjene, pod njimi zmiraj pričujoč ostane.

Zakaj je Jezus zakrament svetega rešnjega Telesa postavil?

Jezus je zakrament svetega rešnjega Telesa postavil:

- 1) V spomin svojega trpljenja in svoje smrti. „*To storite v moj spomin.*“ Luk. 22, 19.
- 2) Da daje našim dušam živež za večno življenje. „*Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje.*“ Jan. 6, 55.
- 3) Da je vedno pričujoč med nami.

Kako se pravi svetemu opravilu, pri katerem prejmemo zakrament svetega rešnjega Telesa?

Svetemu opravilu, pri katerem prejmemo zakrament svetega rešnjega Telesa, se pravi sveto obhajilo.

Ali smo dolžni, zakrament svetega rešnjega Telesa prejemati?

Dolžni smo zakrament svetega rešnjega Telesa prejemati, ker je Jezus ta zakrament v to postavil, da bi bil živež našim dušam za večno življenje. „*Resnično, resnično, vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor pa je moje meso in pije mojo*

kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ Jan. 6, 54. 55.

Kdaj smo dolžni prejeti zakrament svetega rešnjega Telesa?

Po cerkveni zapovedi smo dolžni, zakrament svetega rešnjega Telesa prejeti vsaj enkrat v letu, in sicer o velikonočnem času.

Kdaj smo še dolžni prejeti ta sveti zakrament?

Dolžni smo ta sveti zakrament še tudi v smrtni nevarnosti prejeti, ker je popotnica v večno zveličanje. Cerkev pa priporoča, da bi verni ta sveti zakrament večkrat med letom prejeli, ker je dušni živež in posebno dober pomoček k svetemu življenju.

Ktere milosti dobimo, če sveto rešnje Telo vredno prejmemo?

Če sveto rešnje Telo vredno prejmemo, dobimo veliko dobrega, in sicer:

1) Posvečujoča milost Božja se v nas ohrani in pomnoži.

2) Se z Jezusom natanko sklenemo in zedinimo.

3) Mali grehi se nam odpusté.

4) Hudo nagnjenje se v nas pomanjša.

5) Naša duša se k dobremu poživi in potrdi.

6) Dobimo zastavo večnega življenja in častitljivega vstajenja.

Kaj moramo storiti, če hočemo zakrament svetega rešnjega Telesa vredno prejeti?

Če hočemo zakrament svetega rešnjega Telesa vredno prejeti, se moramo k temu prav in skrbno pripraviti.

Kolikerno je pripravljanje k svetemu obhajilu?

Pripravljanje k svetemu obhajilu je dvojno, pripravljanje na duši in pripravljanje na telesu.

Kako se je treba na duši pripravljati?

Na duši se je treba pripravljati s čisto vestjo in s pobožnim srcem.

Kaj se pravi čisto vest imeti?

Čisto vest imeti se pravi, brez smrtnega greha, to je, v milosti Božji biti.

Kaj mu je treba storiti, kdor ima smrtni greh nad seboj?

Kdor ima smrtni greh nad seboj, se ga mora iz srca kesati, prav spovedati, in še le, kadar zadobi mašnikovo odvezo, zakrament svetega rešnjega Telesa prejeti.

Kaj stori, kdor védoma v smrtnem grehu prejme zakrament svetega rešnjega Telesa?

Kdor védoma v smrtnem grehu zakrament svetega rešnjega Telesa prejme, nov velik greh stori, v sodbo in pogubljenje ga prejme, ker se strašno nad telesom in krvjo Jezusa Kristusa pregreši. „Naj človek sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha in pije od keliha. Zakaj kdor nevedno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.“
1. Kor. 11, 28. 29.

Kaj se pravi, pobožnega srca biti?

Pobožnega srca biti, se pravi:

- 1) Vero, upanje in ljubezen obuditi.
- 2) Presveto rešnje Telo moliti.
- 3) S hvaležnim srcem misliti v trpljenje in smrt Jezusa Kristusa.
- 4) Ponižnost in druge krščanske čednosti, zlasti pa ljubezen do bližnjega v sebi vnemati.

Kako se moramo že poprejšnji večer za sveto obhajilo pripravljati?

Že zvečer pred svetim obhajilom je treba moliti, premišljevati, svete bukve brati, tudi pripuščenega posvetnega veselja zdržati se. *

Kako se moramo k svetemu obhajilu na telesu pripravljati?

Kar telo zadeva, moramo, če nismo nevarno bolni, 1) od polnoči tešč biti; 2) v čedni in spo-

dobni obleki in z vsem spoštovanjem k Božji mizi pristopiti.

Kaj je treba storiti, kadar se očitna spoved moli pred svetim obhajilom?

Kadar se pred svetim obhajilom očitna spoved moli, je treba natihoma žalost nad svojimi grehi in gorečo željo po Jezusu v sebi obuditi.

Kaj moramo storiti, kadar mašnik sveto hostijo kažejo?

Kadar mašnik sveto hostijo kažejo, jo moramo ponižno moliti, in na prsi trkati, rekoč: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša.“

Kako moramo sveto hostijo prejeti?

Spodobno moramo usta odpreti, jezik na spodnje ustnice položiti, pred se postaviti bukvice ali pa bel prt, če je pri rokah, in sveto hostijo ponižno prejeti in zavžiti, je ne zvečiti ali v ustih pridrževati. Če se sveta hostija ust prime, je ne smemo s prstom, ampak le z jezikom odločiti.

Kaj moramo po svetem obhajilu storiti?

Po svetem obhajilu moramo:

1) Jezusa Kristusa zahvaliti za tolikošno dobroto, da se je ponižal k nam priti.

2) Ga ponižno moliti.

3) Mu obljubiti, da bomo svoje življenje vedno ravnali po njegovem uku in zgledu.

4) Ga prositi, da naj s svojo milostjo vedno v nas ostane.

5) Vero, upanje in ljubezen obuditi.

6) Mu vse dušne in telesne potrebe potožiti.

Kako se spodobi na dan svetega obhajila živeti?

Na dan svetega obhajila se zlasti spodobi

1) Vsega postopanja varovati se, dobra dela opravljati, svete bukve brati in svoje misli v Bogu zbrane:

bukve brati in svoje misli v Bogu zbrane imeti; 2) tudi popoldne v cerkev iti, in prav pobožno moliti; 3) vsega hruma in tudi pripuščenega posvetnega veselja ogibati se, kar je mogoče. 9/4

4. O zakramentu svete pokore.

Komu je dal Jezus oblast, grehe odpuščati?

Jezus je svojim aposteljnom in vsem njihovim naslednikom oblast dal, grehe odpuščati, rekoč: „*Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. Prejmite svetega Duha; katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.*“
Jan. 20. 21 – 23.

Kateri zakrament je Jezus tedaj postavil?

Jezus je tedaj zakrament svete pokore postavil.

Kaj je zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem v to postavljeni mašnik na Božjem mestu grešniku po svetem krstu storjene grehe odpusti, če se jih skesano in do čistega spové, in tudi resnično voljo ima, se poboljšati in pravo pokoro delati.

Katere milosti dobimo v zakramentu svete pokore?

V zakramentu svete pokore dobimo: 1) odpuščanje grehov; 2) odpuščanje večnih kazni; 3) posvečujočo milost Božjo; 4) mir vesti.

Kaj se pravi resnično pokoro delati?

Resnično pokoro delati, se pravi: k Bogu se vrniti, od katerega smo se z grehom odvrnili, ali: 1) svoje grehe sovražiti in se jih kesati, 2) svojih grehov se spovedati in poboljšati, in 3) za nje zadostovati.

Koliko reči je potrebnih k zakramentu svete pokore?

K zakramentu svete pokore je potrebnih pet reči, in te so: 1) Izpraševanje vesti; 2) kes ali obžalovanje; 3) trdni sklep; 4) spoved; 5) zadostovanje. 14 1/29

a) Izpraševanje vesti.

Kaj se pravi, vest izpraševati?

Vest izpraševati, se pravi: premišljevati, kaj smo grešili od svoje zadnje dobro opravljene spovedi, ali pa od tistega časa, kar smo začeli greh spoznavati.

Kaj moramo storiti, predno začnemo vest izpraševati?

Preden začnemo vest izpraševati, moramo svetega Duha na pomoč poklicati, da nas razsvetli, in nam dá spoznati, kaj in kako smo grešili.

Kako vest nar boljše izprašujemo?

Vest nar boljše izprašujemo, če premišljujemo:

1) Ali smo grešili zoper deset Božjih ali pa zoper pet cerkvenih zapovedi.

2) Ali smo krivi poglobitnih grehov, grehov zoper svetega Duha, vnebovpijočih ali pa tudi tujih gréhov.

3) Ali smo duhovna in telesna déla kršanskega usmiljenja ali pa kaj družega dobrega opustili, kar smo bili dolžni storiti.

4) Ali smo dolžnosti svojega stanú prav spolnovali, ali ne.

Kaj moramo pri tem izpraševanju dobro premisliti?

Pri vsem tem izpraševanju moramo dobro premisliti, ali smo grešili v mislih, v željah, z besedo ali pa celo v dejanji. Premisliti moramo tudi vrsto in število smrtnih grehov, in okoliščine, katere greh zveksujejo ali zmanjšujejo, ali spreminjajo.

Kaj je treba pomisliti, kadar se grešnih misli in željá izprašujemo?

Pri izpraševanju grešnih misli je treba pomisliti, ali smo jih radi imeli in se radi v njih zadrževali, ali ne; pri željah pa, ali smo vanje dovolili, ali ne, dasiravno v dejanji nismo grešili.

Kako si moramo števila smrtnih gréhov spomniti?

Števila smrtnih grehov se spomnimo, ako premislimo, če smo greh vsak dan, vsak teden, ali vsak mesec storili, in kolikokrat vsak dan, ali vsak teden, ali vsak mesec.

Koliko si je treba prizadevati pri izpraševanji vesti?

Pri izpraševanji vesti si je treba vsaj toliko prizadevati, kolikor pri katerem drugem imenitnem opravilu.

Zakaj se zeló pregreši, kdor svojo vest zanikrno izprašuje?

Kdor svojo vest zanikrno izprašuje, se zeló pregreši, ker se tak človek v nevarnost postavi, kak velik gréh pozabiti.

Kolikokrat je treba vest izpraševati?

Prav dobro je vsak dan vest izpraševati, posebno zvečer, preden spat gremo.

b) Kes ali obžalovanje.

Kaj je kesanje?

K e s a n j e je stud nad grehom, ker je greh nar večje hudo, in notranja žalost zavoljo razžaljenja Božjega, s trdnim sklepom, Boga nič več ne razžaliti.

Kakošen mora kes biti?

Kes mora biti: 1) notranj; 2) čez vse velik; 3) splošen ali nad vsemi grehi; 4) čeznatoren.

Kdaj je kes notranj?

Kes je n o t r a n j, kadar ni le na jeziku, ampak tudi v srcu, to je, kadar grešnik ne govori le z besedami, da se kesa, ampak mu je v resnici žal, da je grešil.

Kdaj je kes čez vse velik?

Kes je čez vse velik, kadar je grešniku bolj

žal, da je Boga razžalil, kakor ko bi bil vse na svetu zgubil.

Kdaj je kes splošen?

Kes je splošen, kadar grešnik vse storjene grehe obžaluje.

Kdaj je kes čeznatoren?

Kes je čeznatoren, kadar je grešnik z milostjo svetega Duha in iz čeznatornih nagibov k kesanju nagnjen, ker je z grehom Boga razžalil, ker je nebesa zgubil in pekel zaslužil.

Kdaj bi bil kes zgolj natoren?

Kes bi bil zgolj natoren, ko bi grešnik le iz natornih nagibov greh obžaloval in stulil postavim, ker je po grehu v časno nesrečo, v sramoto, ali v škodo prišel.

Ali more zgolj natorno kesanje grešniku odpuščenje pri Bogu dobiti?

Zgolj natorno kesanje ne more grešniku odpuenja pri Bogu dobiti.

Koliker je čeznatoren kes?

Čeznatoren kes je dvojin; popolnoma in nepopolnoma.

Kaj je popolnoma kes?

Popolnoma kes je čeznatorna žalost in čeznatoren stud nad grehom, ker smo Boga, nar večjo dobroto, ki ga čez vse ljubimo, z njim razžalili.

Kako se popolnoma kes obudi?

Popolnoma kes se tako obudi: „O moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz srca žal, ker sem tebe, svojega preljubeznjivega Bogá, tebe, vso svetost in neskončno dobroto, ki te iz vsega srca ljubim, z njim razžalil. Trdno sklenem s tvojo milostjo svoje življenje

poboljšati, in vse, tudi smrt raji pretrpeti, kakor tebe, svojega Boga, tebe, neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kakim grehom razžaliti. Daj mi milost, da spolnim ta svoj sklep! Prosim te po neskončnem zasluženju tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Izveličarja Jezusa Kristusa. Amen.“

Kaj moramo storiti, če hočemo popolnoma kes obuditi?

Če hočemo popolnoma kes obuditi, moramo:

- 1) Boga prositi, da bi nam k temu svojo milost dal;
- 2) dobro premisliti, kdo je tisti, ki smo ga razžalili;
- 3) kesanje večkrat obuditi.

Kdaj je človek dolžan, popolnoma kes obuditi?

Človek je dolžan, popolnoma kes obuditi:

- 1) Kadar hoče kak svet zakrament prejeti, pa ni v stanu milosti Božje, in se ne more spovedati.
- 2) Kolikorkrat je v smrtni nevarnosti

Kdaj naj človek obudi še popolnoma kes?

Prav dobro je, popolnoma kes obuditi vsak dan, zlasti zvečer, preden gremo spat.

Kaj dobi človek s popolnoma skesanjem?

S popolnoma skesanjem dobi človek odpuščanje vseh grehov, ako nima priložnosti, pa ima vendar vsaj delno voljo, se spovedati, kakor hitro bo mogoče.

Kaj je nepopolnoma kes?

Nepopolnoma kes je čeznatorna žalost in čeznatoren stud nad grehom, ker je greh sam na sebi ostaden, in ker smo z grehom nebesa zgubili in pekel zaslužili. Zraven pa moramo tudi trden sklep storiti, Boga nič več ne žaliti.

Kaj dobi grešnik z nepopolnoma kesanjem?

Z nepopolnoma kesanjem dobi grešnik odpuščanje grehov, toda le z odvezo pri spovedi

c) Trdni sklep.

Kaj je trdni sklep?

Trdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in nič več ne grešiti.

Kaj sklene, kdor ima resnično voljo, poboljšati se?

sklene
sklene Kdor ima resnično voljo, poboljšati se, sklene:

1) Varovati se vseh grehov in bližnjih priložnosti in nevarnosti, ki v greh napeljujejo.

2) Pregrešno nagnjenje v sebi krotiti in premagovati, in si milost Božjo hraniti z vsemi potrebnimi pomočki: z molitvijo, postom i. t. d.

3) Tuje blago povrniti, popraviti pohujšanje, ki ga je z grehom naredil, in škodo poravnati, ki jo je bližnjemu storil na poštenji, na premoženji, na zdravji, ali kako drugače.

4) Vsem sovražnikom in razžalnikom iz srca odpustiti,

5) Vse dolžnosti stanú na tanko spolnovati.

Kaj mora storiti grešnik, da dobi resnično voljo, poboljšati se?

Da grešnik dobi resnično voljo, poboljšati se, mora: 1) Boga prositi, da bi mu k temu svojo milost dal; 2) večkrat premišljevati, da je milost Božja veliko več vredna, kakor vse časne dobrôte, in da je greh večje hudo, kakor vse časne nesreče.

d) Spoved.

Kaj je spoved?

Spoved je skesano obtoženje grehov pred pooblastenim mašnikom, da bi grešnik od njega odvezo dobil.

Kakošna mora spoved biti?

Spoved mora biti: 1) ponižna; 2) čista; 3) natančna, odkritosrčna in brez zvijač,

Kdaj je spoved ponižna?

Spoved je ponižna, kadar se grešnik ves

skesan in osramoten svojih grehov obtoži, vse nepotrebne izgovore opusti in se spovednikovi sodbi popolnoma podvrže.

Kdaj je spoved čista?

Spoved je čista, kadar se grešnik vseh svojih še ne spovedanih smrtnih grehov obtoži, kakor se jih po pridnem izpraševanju vesti zavé.

Kdaj je spoved natančna, odkritosrčna in brez zvijač?

Spoved je natančna, odkritosrčna in brez zvijač: 1) Kadar grešnik po pravici pové število vseh smrtnih grehov, in tudi okoliščine, katere greh zveksajo, ali celo v drugačnega spremené. Vendar pa človeka, s katerim je grešil, ne sme nikoli imenovati, in nič ne povedati, kar bi poštenju bližnjega škodovalo. 2) Kadar to, kar pri grehah za gotovo vé, pové za gotovo; česar ne vé prav, pa tako pové, kakor vé.

Ali veljá spoved, če grešnik pri njej smrten greh iz strahu in napačne sramožljivosti ali zanikrnosti zamolči?

Če grešnik pri spovedi iz strahu in napačne sramožljivosti ali pa iz zanikrnosti kak smrten greh zamolči, njegova spoved nič ne veljá; tak grešnik se še vnovič smrtno pregreši, ker zakramentu svete pokore veliko nečast stori.

Kaj mora grešnik storiti, kateri je pri spovedi smrten greh nalaš ali pa iz pregrešne zanikrnosti zamolčal?

Grešnik, kateri je pri spovedi kak smrten greh nalaš ali pa iz pregrešne zanikrnosti zamolčal, bi ne storil prav, ko bi se potem le zamolčanega greha spovedal, temuč se mora tudi obtožiti:

1) Pri kolikih spovedih je ta greh zamolčal.

2) Mora ponovit vse spovedi, pri katerih je smrten greh zamolčeval.

3) Se mora spovedati, ali in kolikokrat je v tem pregrešnem stanu zakrament sv. Rešnjega telesa prejel, in če se je to tudi o velikonočnem času zgodilo.

4) Mora povedati, če je v tem pregrešnem stanu tudi kake druge svete zakramente prejemal.

Kaj je potreba pomisliti, da iz strahu ali napačne sramožljivosti pri spovedi ne zamolčimo kacega smrtnega greha?

Da iz strahu ali napačne sramožljivosti pri spovedi ne zamolčimo smrtnega greha, je treba pomisliti:

1) Da se nismo sramovali grešiti, v pričo Boga, ki vse vidi, in se nismo bali večno pogubljeni biti.

2) Da je bolje, svoje grehe skrivaj spovedniku povedati, kakor pa v grehah nepokojno živeti, nesrečno umreti in sodnji dan pred vsem svetom v sramoto priti.

3) Da tudi spovednik za človeške slabosti vé, in ima torej usmiljenje z grešnikom.

4) Da je spovednik pod smrtnim grehom in ojstrimi časnimi in večnimi kaznimi dolžan, molčati to, kar pri spovedi sliši.

Kaj mora grešnik storiti, kateri se kacega smrtnega greha iz nezadolžene nevednosti ali pozabljivosti ni spovedal?

Grešnik, kateri se kacega smrtnega greha iz nezadolžene nevednosti ali pozabljivosti ni spovedal, je sicer veljavno spoved storil, vendar se pa mora nespovedanega greha pri prvi spovedi obtožiti, če tega ne more kmali po storjeni spovedi, ali morebiti še pred svetim obhajilom storiti.

Ali smo dolžni, se tudi malih grehov spovedati?

Nismo sicer dolžni, vendar je pa to prav dobro, da se tudi malih grehov spovedujemo:

1) Ker ne vemo vselej prav dobro ločiti, kateri grehi so majhni in kateri veliki.

2) Ker tudi nar manjši greh Boga žali in v nas milost Božjo manjša, dasiravno nam je popolnoma ne vzame.

3) Ker bi kmali v smrtne grehe padli, ko bi se malih grehov ne varovali.

Ali smo dolžni, večkrat spovedati se?

Dolžni smo, večkrat spovedati se:

1) Ker večkrat grešimo, in ker je nevarno, spravo z Bogom odlašati.

2) Ker nas večkratna spoved grešnih nevarnosti in priložnosti varuje, in dušo milosti Božji vtrjuje.

3) Ker večkratna spoved tudi vest čisti in ojsri.

Kdaj so otroci dolžni, prvič k spovedi iti?

Otroci so dolžni v prvo k spovedi iti, kadar že k pameti pridejo in vedó dobro od hudega ločiti.

Kako mora grešnik pri spovedi govoriti?

Grešnik mora pri spovedi govoriti: 1) razločno in kar je mogoče, s spodobnimi besedami; 2) ne pre-tiho, ne preglasno, da ga spovednik lahko sliši, drugi pa ne.

Kaj mora grešnik storiti, preden se začne spovedovati?

Predem se grešnik začne svojih grehov spovedo-vati, mora poklekniti, se prekrižati in spovedniku reči:

Prosim, duhovni oče, svetega blagoslova, da se svojih grehov prav in čisto spovem. — Jaz ubogi grešnik se spovem Bogu vsegamogočnemu, Mariji, Materi Božji, vsem ljubim svetnikom, in vam, častitljivemu mašniku, Božjemu namestniku, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil (povej, kedaj?), velikokrat in obilno grešil v mislih in željah, z besedami in de-janjem; posebno se pa obtožim, da sem — (zdaj svoje grehe povej).

Kako se spoved sklene?

Spoved se sklene s temi besedami: *Ti in vsi moji drugi grehi. katerih se spomnim, ali ne. ki sem jih ali sam storil, ali pa kriv bil, da so jih drugi storili, so mi iz srca žal, ker sem Boga, njega, samo sveto in preljubeznjivo dobroto, ž njimi razžalil. Trdno sklenem, nič več ne grešiti in vseh priložnosti v greh se varovati. Prosim, duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze.*

e) Zadostovanje.

Kaj je zadostovanje?

Zadostovanje so tista dela, ki jih spovednik grešniku za spovedane grehe v pokoro naloži, kakor so: molitev, post, miloščina in druga dobra dela.

Kako se mora naložena pokora opraviti?

Naložena pokora se mora opraviti: 1) s ponižnim srcem; 2) zvesto, kakor je bila naložena; 3) brez odlašanja, kakor hitro je mogoče.

Ali je treba, Bogu zraven naložene pokore tudi še z drugimi deli zadostovati?

Treba je Bogu tudi še z drugimi dobrimi deli zadostovati: 1) Ker spovednik ne naloži vselej tako velike pokore, da bi bila našim grehom popolnoma primerjene. 2) Ker smo po Jezusovem povelji dolžni storiti vreden sad pokore.

S katerimi deli moremo Bogu za grehe še zraven naložene pokore zadostovati?

Dela, s katerimi moremo Bogu za grehe še zraven naložene pokore zadostovati, so:

- 1) Molitev, post in miloščina.
- 2) Druga dobra dela, ki jih iz tega namena radovoljno opravljamo.
- 3) Nadloge in težave, ki jih voljno in v duhu pokore trpimo.
4. Cerkevni odpustki.

O odpustkih.

Kaj so odpustki?

Odpustki so odpuščanje časnih kazni, katere bi po odpuščenem grehu ali v sedanjem življenji ali pa po smrti v vicah mogli trpeti.

Kaj mora katoliški kristjan o odpustkih verovati?

Katoliški kristjan mora o odpustkih verovati: 1) Da je prava cerkev od Jezusa Kristusa oblast prejela, odpustke deliti.

2) Da je nam prav dobro in koristno cerkvene odpustke dobivati, ker se tudi ž njimi za grehe zadostuje.

Kdo ima v pravi cerkvi oblast, odpustke deliti?

Rimski papež sami imajo oblast, po vsej cerkvi odpustke deliti; škofje pa imajo oblast, v svojih škofijah po cerkvenih postavah odpustke dajati.

Kolikeri so odpustki?

Našnik Odpustki so dvojni: Eni so *popolni*, eni pa *nepopolni*.

Kaj so popolni odpustki?

P o p o l n i odpustki so odpuščenje vse h časnih kazni, ki jih je grešnik zaslužil.

Kaj so nepopolni odpustki?

N e p o p o l n i odpustki so tisti odpustki, s katerimi cerkev le *n e k a j* časnih kazni odpušča. Taki odpustki so odpustki za štirideset dni, za eno, sedem ali več let.

Česa nam je treba, da odpustke dobimo?

Da odpustke dobimo, nam je treba: 1) da smo v milosti Božji; 2) da vse zvesto spolnimo, kar nam sveta cerkev v zadobljenje odpustkov velevala.

Ali morejo odpustki tudi dušam v vicah v prid biti?

Odpustki morejo, po prošnji živih, tudi dušam v vicah v prid biti, če so tudi iz tega namena dodeljeni; tedaj pa morajo živi Bogu za mrtve darovati tista dobra dela, ki jih cerkev v zadobljenje odpustkov zapoveduje. 15/89

5. O zakramentu svetega poslednjega olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto p o s l e d n j e o l j e je zakrament, v katerem bolnik po maziljenji s svetim oljem in po zapovedani mašnikovi molitvi prejme milost Božjo k duš-

nemu, in večkrat tudi k telesnemu zdravju. Tako pravi sv. apostelj Jakob: „Če je kdo bolan mej vami, naj pošlje po cerkvene mašnike, in naj molijo nad njim, in naj ga mazilijo z oljem v imenu Gospodovem; in verna molitev bo otela bolnika, in Gospod mu bo polajšal, in, ako je v grehah, mu bodo odpuščeni.“ Jak. 5, 14. 15.

Zakaj se pravi temu zakramentu poslednje olje?

Temu zakramentu se pravi poslednje olje, ker se mej vsimi svetimi maziljenji, ki jih je Gospod, naš Izveličar, svoji cerkvi zapovedal, poslednjič deli.

Komu se deli zakrament svetega poslednjega olja?

Zakrament svetega poslednjega olja se deli bolnikom v nevarni bolezni, in sicer, če je mogoče, dokler so še bolniki popolnoma pri zavednosti.

Katere milosti dodeli bolniku sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje dodeli bolniku tele milosti:

- 1) Mu pomnoži posvečujočo milost Božjo.
- 2) Mu odpusti male in tudi tiste smrtne grehe, ki se jih ali iz nezadolžene pozabljivosti, ali pa iz nezmožnosti ni spovedal.
- 3) Ga reši hudih nasledkov in ostankov greha.
- 4) Mu dodeli moč, ustavljati se zapeljevanju hudobnega duha in njegovim skušnjavam.
- 5) Mu dodeli pomoč zoper prevelik strah in trepet zavoljo smrti, ki se bliža, in zavoljo sodbe, ki ga čaka.
- 6) Mu dodeli tudi večkrat telesno zdravje, če je duši v izveličanje.

S čim se mora bolnik k zakramentu svetega poslednjega olja pripravljati?

Bolnik se mora z živo vero, s trdnim zaupanjem v Boga, z izročanjem v Božjo voljo, pred vsem

pa s čisto spovedjo, k zakramentu svetega poslednjega olja pripravljati. Če mu pa ni več mogoče spovedati se, naj se vsaj resnično skesá svojih grehov.

Kolikokrat smé bolnik zakrament svetega poslednjega olja prejeti?

Bolnik sme ta zakrament tolikokrat prejeti, kolikokrat v novo smrtno nevarnost pride.

Ali je bolnik, kadar nevarno zboli, dolžan, zakrament svetega poslednjega olja prejeti?

Dasiravno zakrament svetega poslednjega olja ni k izveličanju tako potreben, da bi nihče brez njega ne mogel izveličan biti, je vendar človek v nevarni bolezni dolžan ga prejeti, in sicer zavoljo velikih milost, ki jih po njem zadobi.

6. O zakramentu svetega mašnikovega posvečevanja.

Kaj je zakrament svetega mašnikovega posvečevanja?

Zakrament svetega mašnikovega posvečevanja je zakrament, v katerem tisti, ki so posvečeni, duhovno oblast in posebno pomoč sv. Duha prejmejo, da morejo dolžnost svojega stanó prav in sveto opravljati.

Kakošno oblast dodeli mašnikovo posvečevanje?

Mašnikovo posvečevanje dodeli oblast: 1) kruh in vino v pravo teló in pravo kri našega Gospoda Jezusa Kristusa spreminjati, in nebeškemu Očetu darovati; 2) vernim kristjanom grehe odpuščati ali pa zadrževati.

Katere milosti deli mašnikovo posvečevanje?

Mašnikovo posvečevanje deli:

1) Pomnoženje posvečujoče milosti Božje.

2) Novi mašnik dobi posebno milost Božjo, da zamore dolžnost svejega stanú natanko in s pridom spolnovati.

3) Ta zakrament vtisne duši neizbrisljivo znamenje, in zato se ne more več kakor enkrat vredno prejeti.

Kaj smo škofom in mašnikom dolžni zavoljo njih svetega stanú?

Dolžni smo, škofe in mašnike zavoljo njih svetega stanú spoštovati, častiti, ljubiti, jim v vseh duhovnih rečéh pokorni in zavoljo njih truda za naše zveličanje hvaležni biti, in za nje moliti.

7. O zakramentu svetega zakona.

Kaj je zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona je nerazvezljiva zveza, s katero se neoženjen kristjan in neomožena kristjana po postavi vzameta in zaročita, da jima Bog milost dá, v svojem zakonskem stanu do smrti bogaboječe živeti, in svoje otroke po kršansko rediti.

Kako imenuje sveti apostelj Pavel ta zakrament?

Sveti apostelj Pavel imenuje ta zakrament velik zakrament v Kristusu in v cerkvi, ker pomeni duhovno zvezo Jezusa Kristusa z njegovo cerkvijo.

Ali je zakonski stan potreben?

Zakonski stan je sploh potreben, da se človeški rod ohrani in množi, ni pa potreben za vsakega človeka posebej. Brezzakonski ali deviški stan je za posamne popolnejši.

Kaj dodeli zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona pomnožuje posvečujočo milost Božjo in dodeli še te posebne milosti:

- 1) Da zakonska pobožno do smrti skupaj živita.
- 2) Da svoje otroke v strahu Božjem redita.

V. O kršanski pravičnosti.

Kateri človek je kršansko pravičen?

Tisti človek je kršansko pravičen, kateri s pomočjo Božje milosti vse zapovedi Božje, ki nas jih je Jezus Kristus učil in vse cerkvene zapovedi radovoljno in natanko, in zato spolnuje. da bi si Božje dopadajenje pridobil.

Kaj je tedaj potrebno h kršanski pravici?

H kršanski pravici je potrebno, da se *hudega varujemo* in da *dobro storimo*, to je, da vse studimo in opustimo, kar je zoper Božjo voljo in zoper Jezusov nauk, in da vse ljubimo in storimo, kar je po Božji volji in po Jezusovem nauku.

Kaj je hudo?

Pravo edino hudo je greh.

Kaj je greh?

Greh je prostovoljno prelomljenje Božje postave.

Koliker je greh?

Greh je dvojin: 1) podedvani ali izvirni greh
2) djanski greh.

Kaj je podedvani ali izvirni greh?

Podedvani ali izvirni greh je tisti greh, ki smo ga od prvih staršev podedvali, ali kateri iz prvih človekov v vse ljudi izvira.

Katere so kazni izvirnega greha?

Kazni izvirnega greha so: smrt, oslABLJENJE uma, nagnjenje k hudemu, zguba posvečujoče milosti Božje veliko nadlog in težav.

Kaj je djanski greh?

Djanski greh je prelomljenje Božje postave, ki ga človek sam prostovoljno stori.

Kako se djanski greh stori?

Djanski greh se stori: z mislimi, z željami, z besedami, z dejanjem, in z odpuščanjem tega, kar je kdo dolžan storiti.

Kakošen razloček je mej djanskimi grehi?

Mej djanskimi grehi je ta razloček: eni so veliki ali smrtni, eni pa le mali ali odpustljivi grehi; eni so lastni, eni tuji grehi.

Kaj je smrtni greh?

Smrtni greh je veliko prelomljenje Božje postave.

Kaj stori, da je greh večji ali ostudnejši?

Kolikor bolj vedoma in prostovoljno kdo kaj hudega stori, in kolikor imenitnejša je zapoved, katero kdo prelomi, toliko večji je tudi njegov greh.

Kaj škoduje smrtni greh?

Smrtni greh vzame duši duhovno življenje, to je, posvečujočo milost Božjo, in stori človeka Bogu nedopadljivega in večne smrti vrednega.

Kateri so odpustljivi ali mali grehi?

Odpustljivi ali mali grehi so tisti grehi, s katerimi Božjo postavo le v majhnih rečéh, ali ne prav prostovoljno prelomimo.

Zakaj smo dolžni, se tudi malih grehov varovati?

Dolžni smo, se malih grehov varovati:

- 1) Ker vsak tudi nar manjši greh Boga žali.
- 2) Ker moramo biti pripravljene, radi vse pretrpeti, kakor Boga z nar manjšim grehom razžaliti.
- 3) Ker mali grehi posvečujočo milost Božjo v nas pomanjšajo, in nas sčasoma v smrtne grehe pripeljejo.

Kaj so lastni grehi?

Lastni grehi so tisti, ki jih sami storimo.

Kaj so tuji grehi?

Tuji grehi so tisti, ki jih sicer ne storimo sami, pa smo krivi, da jih drugi storé.

Katere so poglavitne vrste djanskih grehov?

Poglavitne vrste djanskih grehov so: poglavitni (naglavni) grehi, grehi zoper svetega Duha, vnebovpijoči grehi, tuji grehi.

Kateri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so ti: 1) Napúh. 2) Lakomnost. 3) Nečistost. 4) Nevošljivost. 5) Požrešnost. 6) Jeza. 7) Lenoba. *

Zakaj se ti grehi imenujejo poglavitni grehi?

Ti grehi se imenujejo poglavitni grehi, ker iz vsacega teh grehov veliko drugih grehov izvira.

Kateri so grehi zoper svetega Duha?

Grehi zoper svetega Duha so ti:

- 1) Predrzo na Božjo milost grešiti.
- 2) Nad Božjo milost obupati.
- 3) Spoznani kršanski resnici se ustavljati.
- 4) Bližnjemu zavoljo milosti Božje nevošljiv biti.

- 5) Do zveličavnega opominovanja otrpнено srce imeti.
- 6) V nespokornosti trdovratno ostati.

Kateri so v nebo vpijoči grehi?

V nebo vpijoči grehi so ti:

- 1) Radovoljni uboj,
- 2) Mutasti ali sodomski greh.
- 3) Zatiranje ubošcev, udov in sirot.
- 4) Delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utrgovati.

Kateri so tuji grehi?

Tuji grehi so ti:

- 1) V greh svétovati.
- 2) Grešiti velévati.
- 3) V drugih greh privoliti.
- 4) V greh napeljevati.
- 5) Drugih greh hvaliti.
- 6) K grehu molčati.
- 7) Greh pregledati.
- 8) Greha se vdeležiti.
- 9) Greh zagovarjati.

Ali je že kršansko pravičen, kdor se le hudega varuje?

Kdor se le hudega varuje, še ni kršansko pravičen. temuč mora tudi dobro delati.

Kaj je dobro?

Dobro je, kar je po Božji postavi. Po Božji postavi so pa čednosti in dobra dela.

Kolikere so čednosti, katere mora kristjan spolnovati?

Cednosti, katere mora kristjan spolnovati, so Božje in djanske čednosti.

Katere so Božje čednosti?

Božje čednosti so te tri: Vera, upanje in ljubezen.

Kdaj je človek posebno dolžan, te tri Božje čednosti obuditi?

Človek je posebno dolžan, te tri Božje čednosti obuditi: 1) Kakor hitro k pameti pride. 2) Večkrat v življenji. 3) V hudi skušnjavi zoper te čednosti in na smrtni postelji.

Kako se dajo tri Božje čednosti z besedo obuditi?

Tri Božje čednosti se dajo z besedo tako obuditi:

V e r a.

Verujem v tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh, kateri si vse vstvaril, kateri vse ohranjuješ in vladaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Verujem, da se je sin Božji včlovečil, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil, in da nas sveti Duh s svojo milostjo posvečuje. Verujem in trdim vse, kar si ti, o Bog, razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni oznanovali, in kar nam sveta rimska katoliška cerkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si ti, o Bog! večna in neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti. O Bog! pomnoži mojo vero!

U p a n j e.

Upam in se zanesem na tvojo neskončno dobroto in milost, o Bog! da mi boš po neskončnem zasluženji svojega edinorojenega sina Jezusa Kristusa v tem življenji spoznanje, pravo obžalovanje in odpuščanje mojih grehov, po smrti pa večno izveličanje dal, in dodelil, tebe z obličja v obličje gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od tebe, potrebne pomoči, vse to doseči. Upam to od tebe, ker si ti to obljubil, kateri si vsegamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog! potrди moje upanje!

Ljubezen.

O moj Bog! ljubim te iz vsega srca, čez vse, ker si nar večja dobrota, neskončno popolnoma, in vse ljubezni vreden; ljubim te tudi zato, ker si do mene in do vseh stvari neskončno dobrotljiv. Želim iz vsega srca, da bi te ravno tako ljubil, kakor so te tvoji nar zvestejši služabniki ljubili, in te še ljubijo. Ž njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolnoma ljubezen; povikšaj jo v meni, o dobrotljivi Gospod! bolj in bolj. Ker te tedaj resnično in iz srca ljubiti želim, in si to trdno prizadevam, mi je iz srca žal, da sem tebe, svojo neskončno dobroto, katero čez vse ljubim, tebe, svojega Stvarnika, Odrešenika in Posvečevalca, razsrdil. Žal mi je, da sem grešil, da sem tebe, svojega vsegamogočnega Gospoda, svojega nar boljšega Očeta, razžalil. Trdno sklenem, vse grehe in vse grešne priloznosti zapustiti, storjene grehe čedalje bolj obžalovati, in nikdar več zoper tvojo sveto voljo ne ravnati. Vzemi me spet za svojega otroka, in dodeli mi milost ta svoj sklep dopolniti. Prosim te po neskončnem zasluženju tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Izveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

Katere so poglobitve djanske čednosti?

Poglobitve djanske čednosti so te: 1) Modrost. 2) Zmernost. 3) Pravičnost. 4) Srčnost.

Katere čednosti so poglobitnim grehem nasproti?

Poglobitnim grohom so te čednosti nasproti.

1) Ponižnost je napuhu nasproti; 2) dobrotljivost lakomnosti; 3) čistost nečistosti; 4) ljubezen nevošljivosti; 5) zmernost požrešnosti; 6) potrpežljivost jezi; 7) gorečnost lenobi.

Katere dolžnosti je Jezus Kristus posebno priporočal?

Jezus Kristus je te dolžnosti posebno priporočil:

1) Nar prej Božjega kraljestva in njegove pravice iskati.

2) Sam sebe zatajevati.

3) Svoj križ nositi.

4) Za Kristusom hoditi.

5) Krotak in ponižen biti.

6) Sovražnike ljubiti; jim dobro storiti, kateri nas sovražijo; moliti zanje, kateri nas žalijo in preganjajo.

Katere čednosti je Jezus Kristus na gori učil:

Jezus Kristus je te čednosti na gori učil:

1) Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

2) Blagor krotkim; ker zemljo bodo posedli.

3) Blagor žalostnim; ker potolaženi bodo.

4) Blagor njim, kateri so pravice lačni in žejni, ker nasiteni bodo.

5) Blagor usmiljenim; ker usmiljenje bodo dosegli.

6) Blagor njim, kateri so čistega srca; ker Boga bodo gledali.

7) Blagor mirnim; ker otroci Božji bodo imenovani.

8) Blagor njim, kateri zavoljo pravice preganjanje trpe; ker njih je nebeško kraljestvo.

Kaj so dobra dela kristjanova?

Dobra dela kristjanova so taka dela, katera so Bogu dopadljiva, in kristjanu, ki jih opravlja, za služna za večno življenje.

Ali so dobra dela k izveličanju potrebna?

Dobra dela so k izveličanju potrebna; ker vera brez dobrih del je mrtva.

Ali mora človek iz lastne moči dobra dela opravljati?

Dobrih del, kakoršne so k izveličanju potrebna in pri Bogu zaslužena, človek ne more iz lastne moči, ampak le s pomočjo milosti Božje opravljati.

Kaj si zaslužimo z dobrimi deli?

Z dobrimi deli si zaslužimo: 1) Pomnoženje posvečujoče milosti Božje; 2) večno in časno plačilo, ki ga je Bog iz same milosti tistim obljubil, ki dobro delajo.

Kako morajo biti dobra dela opravljena?

Dobra dela, da bodo Bogu dopadljiva in nam zaslužna, morajo biti opravljena: 1) V stanu milosti Božje. 2) Prostovoljno. 3) Iz ljubezni do Boga.

Katera so nar imenitnejša dobra dela?

Nar imenitnejša dobra dela so: 1) Moliti. 2) Postiti se. 3) Vbogajme dajati.

Katera so telesna dela usmiljenja?

Telesna dela usmiljenja so ta: 1) Lačne nasitovati. 2) Žejne napajati. 3) Popotnike sprejemati. 4) Nage oblačiti. 5) Bolnike obiskovati. 6) Jetnike reševati. 7) Mrliče pokopavati.

Katera so duševna dela usmiljenja?

Duhovna dela usmiljenja so ta: 1) Grešnike svariti. 2) Nevedne učiti. 3) Dvomljivim prav svetovati. 4) Žalostne tolažiti. 5) Krivico voljno trpeti. 6) Razžalnikom iz srca odpustiti. 7) Za žive in mrtve Boga prositi.

Kateri so evangeljski svetje?

Evangeljski svetje so ti trije: 1) Radovoljno uboštvo. 2) Vedno devištvo. 3) Vedna pokorščina pod duhovnim poglavarjem.

O štirih poslednjih rečeh.

Katere so štiri poslenje reči?

Štiri poslednje reči so: 1) Smrt, 2) sodba, 3) pekel, 4) nebesa. „V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.“ Sir. 7, 40.

1) O smrti.

Kaj je smrt?

Smrt je ločitev duše od telesa.

Ali morajo vsi ljudje umreti?

Vsi ljudje morajo umreti. „Ljudem je odločeno enkrat umreti.“ Hebr. 9, 27.

Od kod pride, da mora vsak človek umreti?

Da mora vsak človek umreti, pride po grehu, ki sta ga bila prva človeka v raji storila. Ko bi Adam ne bil grešil, bi bilo tudi naše telo neumrjoče. Smrt je plačilo za greh. „Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smrt, in tako je nad vse ljudi smrt prišla, ker so vsi v njem grešili.“ Rimlj. 5, 12.

Ali vemo, kdaj, kje in kako bomo umrli?

Ne vemo, kdaj, kje in kako bomo umrli; to le sam Bog vé. „Ob uri, ki je ne veste, bo Sin človekov prišel.“ Mat. 24, 44.

Zakaj nam ni Bog razodel kdaj, kje, in kako bomo umrli?

Bog nam ni razodel dneva in ure naše smrti, da bi bili za smrt vedno pripravljene. „Cujte, ker ne veste ne dneva ne ure.“ Mat. 25, 13.

Kako moramo za smrt vedno pripravljene biti?

Vedno se moramo greha skrbno varovati in

dobra dela delati, da nas smrt nikoli nepripravljenih ne najde.

Kakošna je smrt pravičnik?

Smrt pravičnih je srečna. „*Draga je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih.*“ Ps. 115, 15.

Kakošna je smrt grešnikov?

Smrt grešnikov je silno strašna. „*Smrt grešnikov je silno huda.*“ Ps. 33, 22.

2) O neumerjočnosti človeške duše.

Kaj se pravi: človeška duša je neumerjoča.

Človeška duša je neumerjoča, se pravi: Človeška duša ne bo nikoli umrla, temuč bo, tudi po smrti telesa še, vekomaj mislila in želela, vekomaj živela. „*Prah se povrne v svojo prst, iz katere je bil, in duh se vrne k Bogu, ki ga je bil dal.*“ Prid. 12, 7.

S katerimi besedami je Jezus to povedal, da je človeška duša neumerjoča?

Ko so bili Jezusovi učenci žalostni, da bodo mogli zavoljo njegovega uka grozno veliko trpeti, jim je Jezus rekel: „*Ne bojte se njih, kateri telo umore, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, kateri mora dušo in telo pogubiti v pekel.*“ Mat. 10, 28.

Kaj nam pomaga vedeti, da je naša duša neumerjoča?

Ker je naša duša neumerjoča, bodimo pokojni in veseli. Če nam tudi starši, bratje, sestre, dobrotniki odmrjejo, ali tudi, če se nam smrt bliža, nikar preveč ne žalujmo, saj le samo telo umrje, duša pa ne, ona vekomaj živi. Onda pri Bogu se bomo zopet videli.

K čemu naj nas spodbada misel, da je naša duša neumrjoča?

Ta misel naj nas spodbada, da posebno za svojo dušo skrbimo, in si prizadevajmo vedno boljši in svetejši biti. „*Kaj pomaga človeku če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?*“ Mat. 16, 26.

3) O posebni sodbi.

Kaj se zgodi z dušo vsacega človeka precej po njegovi smrti?

Duša vsacega človeka je precej po njegovi smrti sojena. „*Ljudem je odločeno enkrat umreti, po tem pa sodba.*“ Heb. 9, 27.

Kako se pravi tej sodbi precej po smrti?

Tej sodbi precej po smrti se pravi posebna sodba, ker je vsaka duša posebej sojena.

Po čem bo Bog ljudi sodil?

Bog bo ljudi sodil po vsem, kar so v svojem življenju na zemlji dobrega ali hudega mislili, želéli, govorili in storili, ali kar so dobrega opustili. „*Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da slehern prejme v svojem telesu, kakor je storil ali dobro ali hudo.*“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj nam pomaga vedeti, da bodemo precej po smrti sojeni?

Če nas ljudje po krivem sodijo, ali če se nam hudó godi, bodimo pokojni; zakaj precej po smrti se bo pri Božji sodbi pravica skazala; in vse trpljenje se bode v veselje spremenilo.

K čemu naj nas spodbada misel v posebno sodbo?

Misel v posebno sodbo naj nas spodbada, po Jezusovih naukih stanovitno živeti, ker nas ne bo tako sodil, kakor ljudje mislijo ali govore, ampak po svoji sveti besedi in po svojih zapovedih. „*Beseda, katero sem govoril, ona ga bo sodila posljednjí dan.*“ Jan. 12, 48.

Kam je duša pri posebnej sodbi obsojena?

Kamor si je zaslužila, ali v vice ali v pekel, ali pa v nebesa.

4) O vicah.

Kaj so vice?

Vice so kraj, kjer duše trpé časne kazni.

Katere duše so obsojene v vice.

V vice so duše tistih ljudi obsojene, kateri sicer v milosti Božjej umrjó, pa imajo vendar še male grehe nad sabo, in kateri se svojih grehov v življenji še niso dosti spokorili. „Nič omadežvanega ne pojde v nebeško kraljestvo.“ Razod. 21, 27.

Kakšno trpljenje imajo duše v vicah?

Duše v vicah posebno zato veliko trpé, ker neizrečeno hrepené Boga gledati in večno vživati, pa ga vendar le ne morejo; vrh tega imajo tudi še drugo trpljenje, katero jim je Božja pravica naložila.

Doklej ostanejo duše v vicah?

Duše ostanejo v vicah, dokler se popolnoma ne očistijo; ker nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo.

Kako moremo dušam v vicah pomagati?

Dušam v vicah moremo pomagati: 1) Z daritvijo svete maše, 2) z molitvijo, 3) z drugimi dobrimi deli, 4) z odpustki. „Sveta in dobra je misel za mertve moliti, da bi bili grehov rešeni.“ 2. Mark. 12, 46.

Ali smo dolžni dušam v vicah pomagati?

Dolžni smo, sploh vsem dušam v vicah pomagati, že iz ljubezni, s katero smo ž njimi sklenjeni; posebno pa smo to iz hvaležnosti dolžni svojim staršem, bratom in sestram, prijatlom in dobrotnikom.

K čemu naj nas spodbada misel, da so vice?

Ta misel naj nas spodbada, da se varujemo tudi malih grehov, ker tudi take Bog strahuje, in pokorimo se tukaj storjenih grehov, da ne bomo za nje v vicah trpeli.

5) O vstajenju.

Kaj se bo zgodilo sodnji dan s človeškimi trupli?

Sodnji dan bodo trupla vseh ljudi iz zemlje vstala in se svojimi dušami se zopet sklenile. „Prišla bo ura ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu Božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v stajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje v bsojenja.“ Jan. 5, 28, 29.

Kakošna bodo telesa pravičnih po vstajenji?

Telesa pravičnih bodo po vstajenji nestrohljiva, neumerjoča, častitljiva, duhovna, Jezusovemu častitljivemu telesu podobna. „Seje se v trohljivosti, vstalo bo v netrohljivosti; seje se v nečasti, vstalo bo v časti; seje se v slabosti, vstalo bo v trdnosti; seje se živalsko telo, vstalo bo duhovno telo.“ 1. Kor. 15, 42—45. „Jezus Kristus bo spremenil naše revno telo, ker ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu.“ Fil. 3, 21.

Kakošna bodo telesa hudobnih po vstajenji?

Telesa hudobnih bodo po vstajenji ostudna, pogubljena, v večni ogenj namenjena. „Glejte, skrivnost vam povem: Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi.“ 1. Kor. 15, 51.

Kaj nam pomaga vedeti, da bomo od mrtvih vstali?

Ko vemo le tó, bodimo pokojni in veseli. Slabo sicer je zdaj naše telo, umrje, pride v grob in strohni; pa ne bojmo se tega preveč, saj bo zopet vstalo, in če sveto živimo, bo častitljivo vekomaj.

K čemu naj nas spodbada misel, da bomo od smrti vstali?

Ta misel naj nas spodbada, da spoštujemo svoje telo; nikoli nič hudega, vselej pa le dobro ž njim delajmo, zlasti si pa prizadevajmo vedno sramožljivi in čisti biti.

6) O poslednji sodbi.

Kdo bo sodni dan prišel soditi?

Jezus Kristus bo sodnji dan v oblakih nebá z veliko močjo in častjo prišel in bo vsem ljudem očitno oznanil, kaj so dobrega ali hudega storili, in kakošno povračilo zaslužijo.

Kaj nas uči Jezus sam od svojega družega prihoda na zemljo?

Jezus je rekel sam o sebi Mat. 25, 31—46.): „Kadar pride Sin človekov v svojem veličanstvu, in vsi angeli ž njim, takrat bo sedel na sedežu svojega veličanstva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo narazen ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. In bo ovce postavil na svojo desnico, kozle pa na levico. Takrat poreče Kralj tistim, kateri bodo na njegovi desnici: Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali! v ječi sem bil, in ste k meni prišli; Tedaj mu bodo pravični odgovorili: rekoč: Gospod! kdaj smo te videli lačnega, in smo te nasitili? ali žejnega, in smo te napojili? Kdaj smo te videli tujega, in smo te pod streho vzeli? ali nazega in smo te oblekli? Ali kdaj smo te videli bolnega, ali v ječi, in smo k tebi prišli? In Kralj bo odgovoril in jim rekel: Resnično vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih nar monjših bratov, ste meni storili!

Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom. Zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti; žejin sem bil, in mi niste dali piti; tuj sem bil, in me niste pod streho vzeli; nag sem bil in me niste oblekli! bolan in v ječi sem bil, in me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: Gospod! kdaj smo te videli lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nazega, ali bolnega, ali v ječi, in ti nismo postregli? Takrat jim bo odgovoril, rekoč: Resnično vam povem, kar niste storili kateremu teh nar manjših, tudi meni niste storili! In ti pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje.“

Kako pravimo tej sodbi?

Tej sodbi pravimo poslednja, vesoljna, očitna sodba, ker bodo poslednji dan, konec svetá, vsi ljudje skupaj in očitno sojeni.

Ali vemo dan in uro poslednje sodbe?

Le sam Bog vé dan in uro poslednje sodbe, nihče drugi, še angelji v nebesih ne.

Kaj nam pomaga vedeti, da je poslednja sodba?

Ker vemo, da je poslednja sodba, bodimo pokojni in veseli. Če ljudje slabo od nas govoré, dasi ravno smo nedolžni, ali če se nam dobro s hudim povračuje; nič ne marajmo, le stanovitno delajmo dobro, saj bode sodnji dan naša nedolžnost razodeta in vse še tako skrita dobra dela bodo očitna.

K čemu naj nas spodbada misel, da je poslednja sodba?

Ta misel naj nas spodbada, da na skrivnem radi dobro delajmo, posebno zapoved kršanske ljubezni vselej natanko spolnujmo in nikdar nič hudega ne storimo, ko bi nas tudi noben človek ne videl,

zakaj sodnji dan bodo vse še tako skrita dela razodeta.

7) O nebesih.

Kaj so nebesa?

Nebesa so srečno prebivališče svetnil se Bog svojim zvestim služabnikom z obličje ličje razodeva, in je on sam njih neizrečen plačilo.

Kdo pride v nebesa?

V nebesa pride, kdor v milosti Božje umrje in za storjene grehe ali v tem ali unem življenji (v vicah) zadosti.

Ali je nebeško veselje veliko?

Nebeško veselje je neizrečeno veliko. „*Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.*“ 1. Kor. 2, 9.

Kaj vemo iz Jezusovega nauka o nebeškem veselju?

O nebeškem veselju vemo:

1) Izvoljeni bodo Božje lastnosti in Božjo voljo v nebesih veliko bolj popolnoma, kakor tukaj na zemlji spoznali, in se zavoljo tega spoznanja močno veselili: z obličja v obličje bodo Boga gledali, ljubili in uživali. „*Blagor njim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.*“ Mat. 5, 8. „*Vemo, da bomo ko se prikaže, njemu podobni, ker ga bomo koršen je.*“ 1. Jan. 3, 2.

2) Izvoljeni ne bodo imeli v nebesi tudi nar manjše težave ali zopernosti ne. *obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine prejšnje je minulo.*“ Raz. 21, 4.

3) Izvoljeni se bodo tudi zavoljo vse kar so na zemlji dobrega storili, neizrečeno in bodo zmiraj dobro in mirno vest imeli. „*Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umirjô; zakaj njih dela za njimi gredó.*“ Raz. 14, 13.